

Quicksan Wet natuurbescherming

Bufferlocaties en beektracé

Hekerbeek, Valkenburg

2020

Quicksan Wet natuurbescherming

Bufferlocaties en beektracé Hekerbeek Valkenburg

2020

Status: Definitief 3 september 2020

In opdracht van:

Contactpersoon: N. de Wit

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

C.E. Linders & Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 20-061

Foto omslag: Zicht op plangebied.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Voorgenomen ontwikkeling	1
1.3	Beschrijving plangebied	3
1.4	Opzet van de quickscan	8
2.	ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Afwegingskader Wet natuurbescherming	9
2.3	Afwegingskader Omgevingsverordening Provincie Limburg 2014	10
3.	ANALYSE SOORTBESCHERMING	14
3.1	Inleiding	14
3.2	Flora	14
3.3	Zoogdieren	15
3.4	Vogels	18
3.5	Amfibieën	20
3.6	Reptielen	21
3.7	Overige beschermde soorten	21
4.	HOUTOPSTANDEN, HOUT EN HOUTPRODUCTEN	23
4.1	Inleiding	23
4.2	Te kappen bomen en houtopstanden	23
4.3	Wet natuurbescherming	23
4.4	Omgevingsverordening gemeente Valkenburg aan de Geul	23
5.	ADVIES ECOLOGISCHE RANDVOORWAARDEN	25
5.1	Inleiding	25
5.2	Aandachtssoorten	25
5.3	Goudsberg	26
5.4	Losbrouck	26
5.5	De Heek	27
5.6	St. Joseph	27
5.7	Hekerbeek	27
6.	CONCLUSIES	28
6.1	Conclusies gebiedsbescherming	28
6.2	Conclusies soortbescherming	28
6.3	Conclusies Houtopstanden, hout en houtproducten	32
6.4	Conclusies advies ecologische randvoorwaarden	32
7.	LITERATUURLIJST EN WEBSITES	33

Bijlage 1a Achtergronden Wet natuurbescherming	34
Bijlage 1b Achtergrond bescherming Natuurnetwerk Nederland	41
Bijlage 2 Gegevens NDFF	45

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het Waterschap Limburg is bezig met de integrale planvoorbereiding voor de Hekerbeek in de gemeente Valkenburg. Deze beek (ook Heekerbeek of Cilbeek genoemd) is een zijbeek van de Geul. De beek is ongeveer 2,5 km lang en ligt langs de Hekerweg en de Hekerbeekweg.

De Hekerbeek heeft zijn bron nabij de buurtschap Heek en stroomt in zuidwestelijke richting naar Valkenburg, waar hij uitmondt in de Geul. De waterloop heeft een primaire functie met de hoogste ecologische doelstelling. Binnen dit beekdal ligt een taak om buffercapaciteit te vergroten, berging te creëren door wijzigend grondgebruik en/of de afvoercapaciteit van de beek te vergroten. Het gaat daarbij om vijf buffers: Goudsberg, Losbrouck, De Heek, St. Joseph en regenwaterbuffer Hekerbeek.

In onderstaande figuur zijn de locatie van de beek en ligging van de buffers weergegeven.

Figuur 1: Ligging Hekerbeek en de vijf buffers.

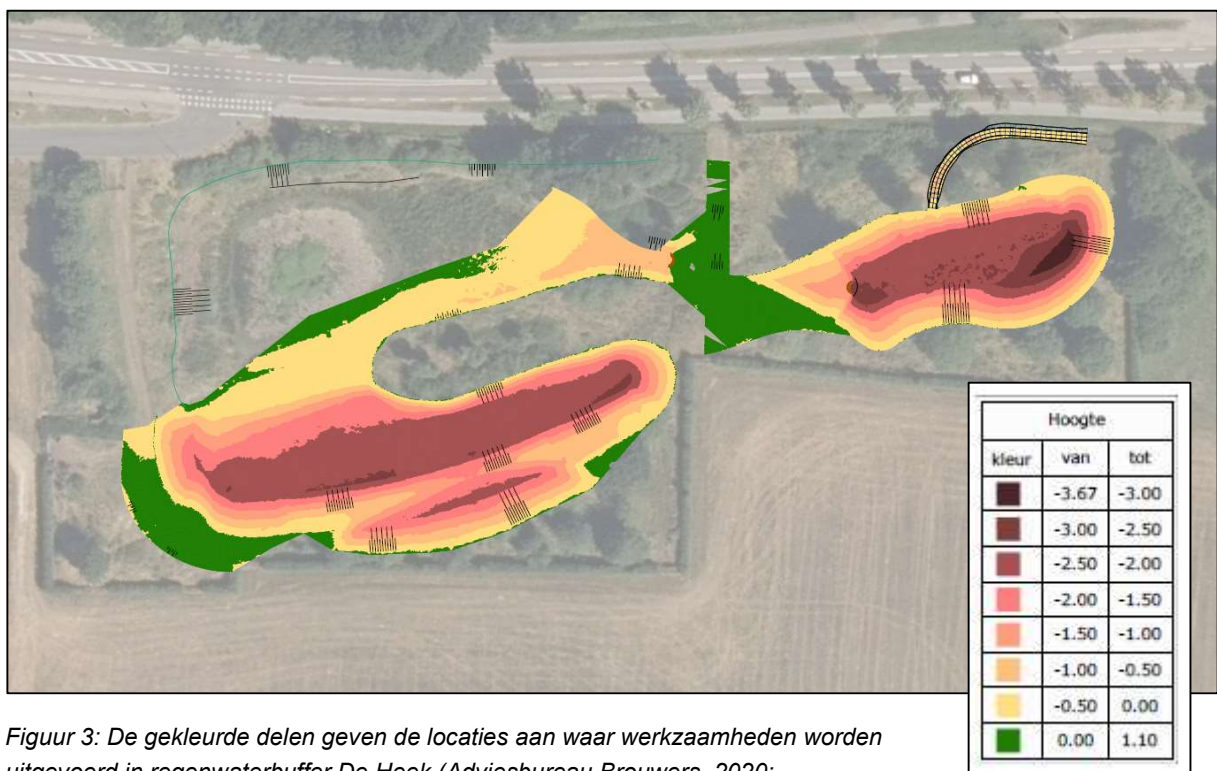
In deze quickscan wordt in beeld gebracht welke beschermde natuurwaarden in het plangebied (mogelijk) aanwezig zijn. De voorgenomen ontwikkeling wordt getoetst aan de Wet natuurbescherming, de Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming in Limburg en het gebiedsbeschermingsregime in de Omgevingsverordening Limburg 2014 (geconsolideerde versie). Daarnaast worden in een apart hoofdstuk de ecologische randvoorwaarden aangegeven voor het verdere ontwerp van de buffers.

1.2 Voorgenomen ontwikkeling

De maatregelen zijn gericht op het oplossen van wateroverlast bij extreme afvoeren. De exacte maatregelen zijn nog niet uitgewerkt met uitzondering van de maatregelen in regenwaterbuffer De Heek. In onderstaande figuur is een eerste uitwerking opgenomen voor de nieuwe inrichting/uitbreiding van enkele buffers.

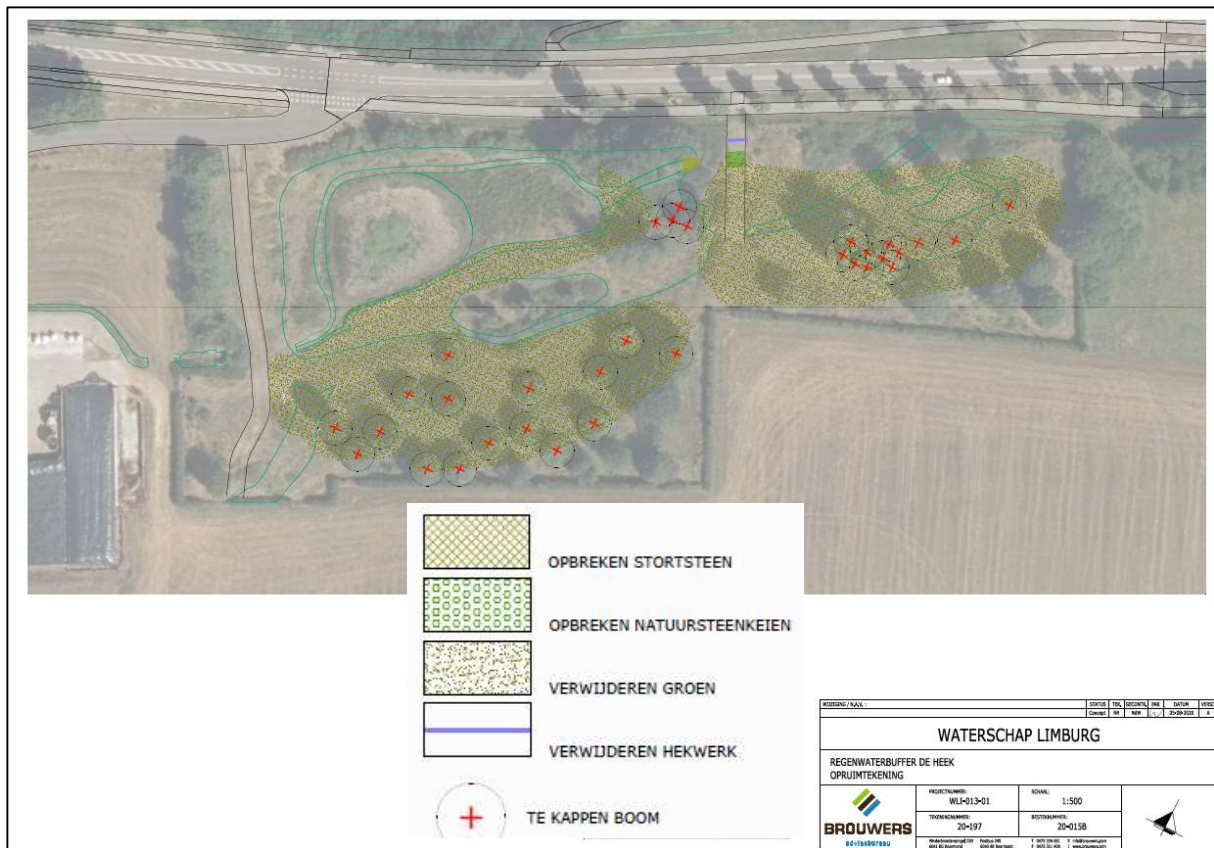

Figuur 2: Eerste uitwerking voor de nieuwe inrichting/uitbreiding van de buffers.

Figuur 3: De gekleurde delen geven de locaties aan waar werkzaamheden worden uitgevoerd in regenwaterbuffer De Heek (Adviesbureau Brouwers, 2020; Tekeningnummer 20- 198).

In regenwaterbuffer De Heek wordt behalve uitbreiding van de buffer (vergroten en verdiepen) een spindelschuif aangebracht voor een overloopleiding en wordt de bestaande waterloop omgelegd en aangesloten op de nieuwe buffer. Om de ontwikkeling mogelijk te maken moeten ongeveer 30 (fruit)bomen gekapt worden. De aanwezige oude knotpopulieren en enkele fruitbomen blijven behouden, de bestaande uitstroom met de stapelstenen aan de westzijde wordt gehandhaafd. Ook de aanwezige haag wordt behouden. De planning is om de maatregelen in regenwaterbuffer De Heek op zeer korte termijn (nog in 2020) uit te voeren. Werkzaamheden aan de overige buffers en de beek zijn nog niet ingepland.

Figuur 4: Opruimtekening regenwaterbuffer De Heek (Adviesbureau Brouwers, 2020; tekeningnummer 20-197).

1.3 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit de Hekerbeek zelf en de vijf genoemde buffers en/of de omgeving daarvan. De Hekerbeek en de buffers bevatten tijdens het veldbezoek in augustus 2020 geen water. De droge greppel loopt grotendeels vlak langs de Hekerbeekweg, op sommige plaatsen is zij overkluisd. Het plangebied is voedselrijk en grenst aan de zuidkant aan vrij grootschalig intensief gebruikt agrarisch gebied behalve nabij de spoorlijn. Hier is het landschap wat kleinschaliger. De buffers variëren in inrichting en beheer en worden hieronder per buffer kort besproken.

Regenwaterbuffer Goudsberg

Goudsberg is een grote vrij ondiepe buffer met een agrarische functie (weiland/hooiland). De natuurwaarden zijn laag.

Figuur 5: Buffer Goudsberg. Grootschalige buffer ingericht en beheerd als grasland/hooiland.

Regenwaterbuffer Losbrouck

Het gaat hier om een bestaande buffer langs de weg die volledig is dichtgegroeid met opslag. Ten zuidoosten van deze buffer wordt een nieuwe buffer overwogen langs in de bestaande afwatering daar (de Losbroeckbeek).

Figuur 6 en 7: Buffer Losbrouck. Links de bestaande buffer die is begroeid met wilgen, rechts de uitbreidingslocatie langs de beek.

De Heek

De Heek is een bestaande grote buffer die bijzonder goed is ingepast en op zichzelf een natuurlijk kleinschalig cultuurlandschap vormt. De buffer bestaat uit meerdere laagten waarin tijdelijk water kan blijven staan na neerslagpieken en heeft naar de weg toe een steile helling. Een hoogstamboomgaard maakt deel uit van de buffer en er staan meerdere waardevolle (kleine) bosjes en bomen zoals het wilgenbosje in de oostelijke laagte en oude rij knotpopulieren. Aan de zuid- en oostkant wordt de buffer begrensd door een haag. De buffer is zeer insectenrijk en maakt onder meer deel uit van het leefgebied van de Das. Er vindt extensieve begrazing plaats (tijdens het veldbezoek door twee koeien).

Figuur 8: Regenwaterbuffer De Heek.

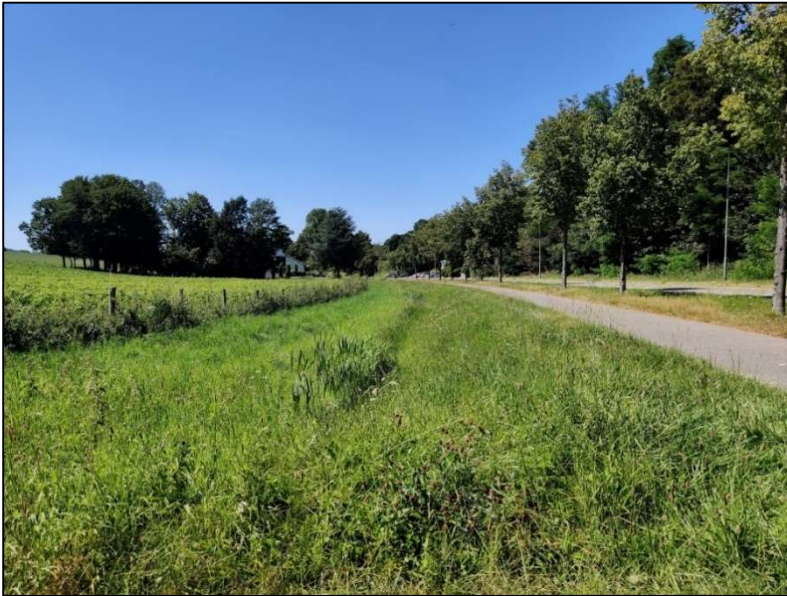
Figuur 9: Regenwaterbuffer de Heek: de hoogstamboomgaard.

Figuur 10: Regenwaterbuffer De Heek, oostzijde met laagte en wilgenbosje.

De Hekerbeek

De Hekerbeek vormt aan de westzijde van het plangebied een droge greppel, aan de oostzijde is het meer een laagte. Aan de begroeiing is te zien dat dit deel vochtiger is. Ook hier ontbreekt open water.

Figuur 11: Hekerbeek aan de oostzijde van het plangebied.

Sint Joseph

Deze buffer is niet herkenbaar als buffer of nog niet aangelegd. In de huidige situatie staat er mais op het betreffende perceel.

Figuur 12: Buffer Sint Joseph.

Regenwaterbuffer Hekerbeekweg

Dit is de meest westelijke regenwaterbuffer en de laatste vóór de spoorlijn. De buffer grenst aan de bebouwde kom van Valkenburg en wordt begraasd door schapen. Er staan enkele fruitbomen in. Via de inlaat van de Hekerbeek is de buffer toegankelijk voor Dassen. Net buiten deze buffer in/langs de Hekerbeek (hier een droge greppel) ligt een dassenburcht.

Figuur 13 en 14: Links de buffer Hekerbeekweg en rechts de inlaat met de dassenburcht.

1.4 Opzet van de quickscan

In hoofdstuk 2 en 3 worden respectievelijk de gebieds- en soortbescherming uitgewerkt. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op houtopstanden. In hoofdstuk 5 worden de randvoorwaarden opgenomen waar de inrichting aan dient te voldoen. In hoofdstuk 6 worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven.

In bijlage 1 wordt relevante achtergrondinformatie op het gebied van natuurwetgeving en beleid weergegeven. In bijlage 2 zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna opgenomen.

2. ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per afwegingskader aangegeven of het plangebied deel uitmaakt van een beschermd gebied en wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingreep een mogelijk negatieve invloed te verwachten is op aanwezige beschermde gebieden in de omgeving.

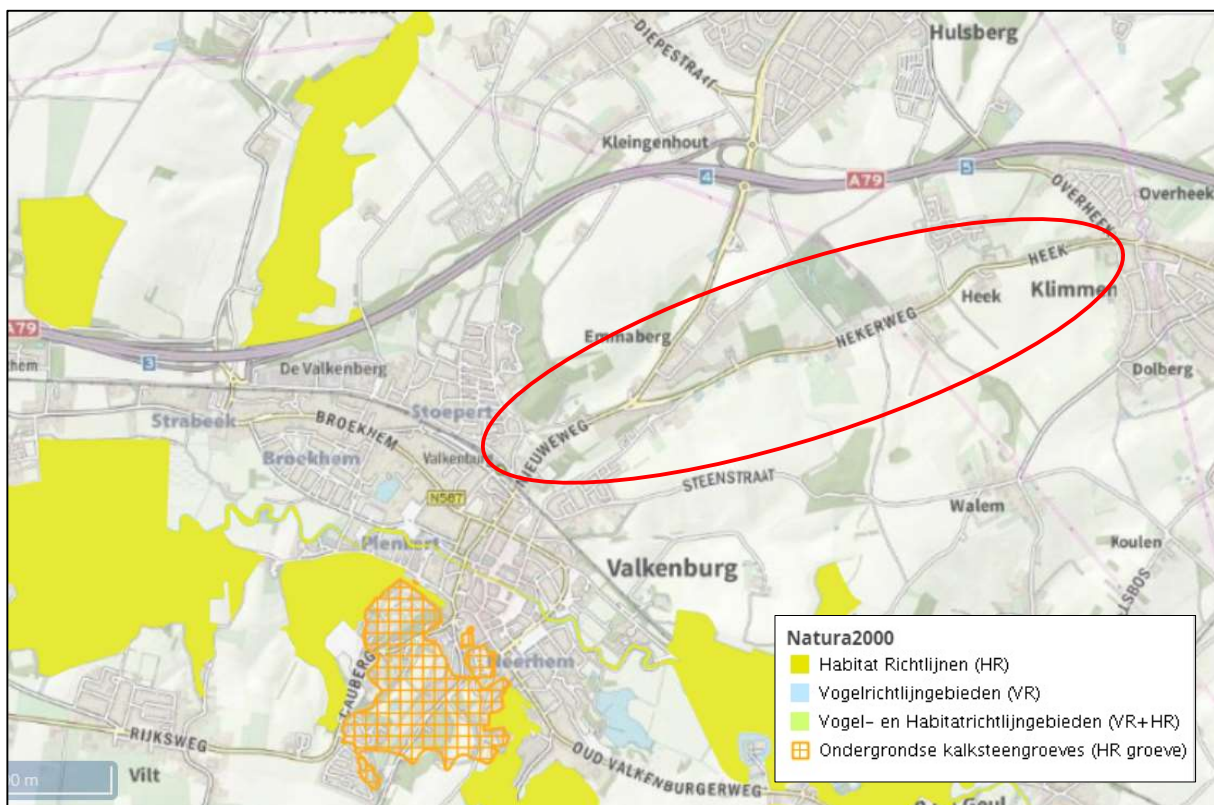
Ten aanzien van gebiedsbescherming zijn twee afwegingskaders relevant:

- Afwegingskader Wet Natuurbescherming,
- Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Natuurnetwerk Nederland).

Bij onbekendheid met deze afwegingskaders wordt geadviseerd bijlage 1 eerst door te nemen.

2.2 Afwegingskader Wet natuurbescherming

Het plangebied overlapt niet met Natura 2000-gebied Geuldal (zie figuur 15). Het dichtstbijzijnde deelgebied ligt op ruim 900 meter.

Figuur 15: Ligging van het plangebied ten opzichte van het Natura 2000-gebied Geuldal. Het plangebied maakt geen deel uit van het Natura 2000-gebied (Atlas Limburg, 2020).

Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van significante gevolgen door een plan of project afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten. Als gevolg van de werkzaamheden in het plangebied kunnen storingsfactoren optreden als geluid en optische verstoring. Omdat deze storingsfactoren optreden op meer dan 900 meter afstand van het Natura 2000-gebied kunnen negatieve effecten in het Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten. Voor de project-gerelateerde stikstofemissie geldt dat deze wel extra depositie kan veroorzaken binnen het Natura 2000-gebied. Een AERIUS-berekening is nodig voor de werkzaamheden tijdens aanlegfase. Na de aanleg vindt geen emissie meer plaats. Als uit de AERIUS-berekening blijft dat een depositie van meer dan 0,05 mol/ha/j¹ optreedt op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van kwalificerende soorten, dan is afhankelijk van de hoogte van de depositie een voortoets of passende beoordeling nodig en mogelijk een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming.

2.3 Afwegingskader Omgevingsverordening Provincie Limburg 2014

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is door het Rijk vastgelegd dat de provincie verantwoordelijk is voor de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De begrenzing en bescherming van het NNN is in Limburg als Goudgroene natuurzone vastgelegd in het POL2014 en de Omgevingsverordening Limburg 2014. Met de Beleidsregel natuurcompensatie geeft de Provincie Limburg invulling aan het natuurcompensatiebeleid uit de Omgevingsverordening. Ruimtelijke ontwikkelingen binnen het NNN dienen getoetst te worden aan de Omgevingsverordening Ruimte.

Uit onderstaande figuur blijkt dat de maatregelen overlappen met de Bronsgroene landschapszone. De Goudgroene en Zilvergroene natuurzones liggen aan de noordzijde van de Nieuweweg en de Hekerweg. Hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

Figuur 16: Ligging van het plangebied ten opzichte van Goud, Zilver en Brons. De locaties waar maatregelen kunnen worden uitgevoerd liggen in de Bronsgroene landschapszone.

Het NNN/de Goudgroene natuurzone kent geen 'externe werking' (geen geldigheid van de beleidsregels buiten de grenzen van de Goudgroene natuurzone). Uit jurisprudentie blijkt wel dat bij vaststelling van een plan rekening gehouden dient te worden met de ligging van een plangebied ten opzichte van het NNN en eventueel aanwezige ecologische verbindingzones². De raad dient bij vaststelling van een bestemmingsplan afwegingen te maken in

¹ Op basis van het 'Factsheet Waterschapswerk en Stikstofdepositie van de Unie van Waterschappen' is voor het aspect stikstof geen vergunning Wet natuurbescherming noodzakelijk wanneer de stikstofdepositie kleiner of gelijk is aan 0,05 mol n/ha/j gedurende maximaal twee jaar op een overbelast stikstofgevoelig habitat. Significante gevolgen kunnen dan op voorhand uitgesloten worden.

² <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RVS:2016:2508>

het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dit betekent dat de gevolgen van het plan niet onaanvaardbaar voor de omgeving moeten zijn.

De beleidsregel Natuurcompensatie is van toepassing als voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd en/of de kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone en/of van het Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd. De wezenlijke kenmerken en waarden betreffen voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan (Omgevingsverordening Limburg).

Maatregelen in de Bronsgroene landschapszone

De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Bronsgroene landschapszone, dient een beschrijving van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten te bevatten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Dit kan bijvoorbeeld in het Projectplan Waterwet. Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden (kernkwaliteit "Groene karakter") wordt de beleidsregel Natuurcompensatie Limburg gevolgd. De kernkwaliteiten in de Bronsgroene landschapszone zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf. De kernkwaliteiten in het Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg zijn: het reliëf, het open-besloten karakter, het groene karakter en het cultuurhistorisch erfgoed.

Kernkwaliteiten in het plangebied komen voor in regenwaterbuffer De Heek. De regenwaterbuffer is ingericht als een kleinschalig landschap (zie ook beschrijving van het plangebied in paragraaf 1.3). Kernkwaliteiten zijn in het algemeen de kleinschalige groene uitstraling en in het bijzonder de hoogstamboomgaard, het wilgenbosje, de oude knotpopulieren en de haag. Bij aantasting van deze kernwaarden is compensatie nodig op grond van de Beleidsregel Natuurcompensatie. Geadviseerd wordt de kernwaarden in deze regenwaterbuffer te behouden of terug te brengen. Als dit niet mogelijk is overleg nodig met de provincie Limburg over te nemen vervolgstappen.

Figuur 17: Rij oude knotpopulieren in regenwaterbuffer De Heek.

In het Landschapskader (Atlas Limburg) zijn deze en enkele andere kernkwaliteiten aangegeven op de locaties waar werkzaamheden worden uitgevoerd (zie figuur hieronder). Het gaat dan voornamelijk om in de buffers aanwezige bomen en hagen.

Figuur 18: Landschapskader en kernkwaliteiten (Limburg Atlas, 2020).

Bomen, grasland (bij Sint Joseph), heg of haag (bij de Heek en Losbroeck), Bij Losbroeck ook boomgaard, grasland bij Goudsberg.

Boom	Boomgaard
●	■
Bomenrij	Cultuurhistorische elementen - dorpskerne
●●	■ sedert 1830 weinig en matig veranderde do
Heg of haag	■ oude stads- of dorpskern
—	Bebouwd gebied
Beheertypenkaart L01.01-L02.02	■
■	Dorpsmantel
Regenwaterbuffers	■
■	Akkerland
■	■
Spoorbaan	Grasland, heide en zand
—	■ Grasland
Watergangen	■ Heide
■	■ Zand
Dalbodem	
■	

In het Handvat Kernkwaliteiten Nationaal Landschap Zuid-Limburg zijn leidende beginselen opgenomen voor ontwikkelingen in het deelgebied waarin Slenaken ligt. Het gaat om de volgende beginselen:

- L01 Benadrukken cultuurhistorisch erfgoed,
- L05 Vergroenen van dorpsranden,
- L06 Herstel van Kleine landschapselementen,
- L08 Zorgvuldige omgang met bebouwing in kwetsbare delen,
- L09 Passend bouwen in dorpsstructuur en dorpssilhouet,
- L10 Herstructurering bebouwd gebied,
- L03 Bos en groene verdichting op steile hellingen,
- L07 Herstel van bronnen.

Voor de voorgenomen ontwikkeling kunnen in alle regenwaterbuffers met uitzondering van De Heek kansen benut worden voor het vergroenen van de dorpsmantel en de aanleg van Kleine landschapselementen. Voor De Heek geldt dat de huidige bomen en haag behouden dienen te blijven. Is dit niet mogelijk dan is de Beleidsregel natuurcompensatie van kracht.

3. ANALYSE SOORTBESCHERMING

3.1 Inleiding

Ten aanzien van soortbescherming is de Wet natuurbescherming relevant. Voor meer informatie over dit afwegingskader wordt verwezen naar bijlage 1. In de Wet natuurbescherming zijn drie beschermingsregimes vastgesteld:

1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn;
2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn;
3. Beschermingsregime andere soorten (ook wel de Nationale lijst genoemd).

De bepalingen van de Wet natuurbescherming zijn uitgewerkt in de 'Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in de provincie Limburg'. Voor soorten kan een vrijstelling gelden bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingslijst kan per provincie verschillend zijn. De lijsten per beschermingsregime en de vrijstellingslijst zijn opgenomen in bijlage 1. Bij onbekendheid met dit wettelijk kader wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen.

In dit hoofdstuk wordt onderzocht of beschermde soorten ter hoogte van het plangebied en de omgeving daarvan (kunnen) voorkomen. Daartoe zijn gegevens verzameld van de sites van de provincie Limburg en de Nationale Databank Flora en Fauna (aangeleverd door het Waterschap Limburg). De natuurgegevens van de NDFF (zie bijlage 2) betreffen de gegevens uit het plangebied en de directe omgeving daarvan. De waarnemingen uit de laatste vijf jaar zijn beoordeeld op relevantie voor het plangebied³.

Voor informatie over potentiële broedvogels zijn de natuurgegevens van de provincie Limburg geraadpleegd en wordt een inschatting gemaakt op basis van het veldbezoek en expert judgement.

De gegevensset is samengesteld in juli 2020 en aangevuld met een oriënterend veldbezoek in augustus.

De resultaten van het veldbezoek zijn (voor zover relevant) in deze rapportage opgenomen. Indien beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn, wordt aangegeven welke eventuele vervolgstappen moeten worden doorlopen. Waterschap Limburg mag werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen, goedgekeurd door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie op 6 februari 2012. Deze geldt voor ruimtelijke ingrepen tot voor deze categorie van werkzaamheden een nieuwe gedragscode is vastgesteld (voor bestendig beheer en onderhoud is al een nieuwe gedragscode vastgesteld in 2019). Voor zogenaamde tabel-2 soorten onder de voormalige Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor een aantal verbodsbepalingen mits gewerkt wordt op basis van deze gedragscode. Uitgangspunt is het voorkomen van negatieve effecten, als dat niet mogelijk is worden effecten zoveel mogelijk beperkt en overblijvende schade wordt gecompenseerd.

3.2 Flora

In onderstaande tabel 1 zijn de waarnemingen van beschermde soorten planten opgenomen rond het plangebied uit de laatste vijf jaar.

³ In de NDFF worden ook gegevens uit andere bronnen geïmporteerd zoals gegevens van de NGO's en waarneming.nl; updates vinden halfjaarlijks plaats waardoor gegevens met enige vertraging beschikbaar kunnen komen in de NDFF.

Tabel 1: Overzicht waargenomen beschermde soorten planten in de omgeving van het plangebied (bron: NDFF 2020).

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Blaasvaren		X
Grote leeuwenklauw		X
Muurbloem		X
Pijlscheefkelk		X

De soorten in tabel 1 werden allemaal waargenomen buiten het plangebied (in Valkenburg zelf en langs de Heyerveldweg. Uit het plangebied ontbreken waarnemingen van beschermde soorten. Tijdens het oriënterend veldbezoek werden geen beschermde soorten planten waargenomen en werd op basis van de inrichting en het beheer geconstateerd dat het voorkomen van beschermde soorten planten onwaarschijnlijk is.

Nader onderzoek of een ontheffing voor planten is niet nodig.

3.3 Zoogdieren

In onderstaande tabel 2 zijn waarnemingen opgenomen van beschermde zoogdieren rond het plangebied in de laatste vijf jaar.

Tabel 2: Overzicht waargenomen soorten rond het plangebied (bron: NDFF). Grijs: soorten waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer of onderhoud.

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Bosmuis		X
Bunzing		X
Das		X
*Eekhoorn		X
Egel		X
Haas		X
Hermelijn		X
Huisspitsmuis		X
Konijn		X
Ree		X
Rosse woelmuis		X
**Steenmarter		X
Veldmuis		X
Vos		X
Wezel		X
Wild zwijn		X
Woelrat		
Bever	X	
Gewone dwergvleermuis	X	
Gewone grootoorvleermuis	X	

*Vrijstelling geldt voor de maanden maart, april en juli t/m november.

**Vrijstelling geldt van 15 augustus t/m februari.

Algemeen voorkomende soorten

In het gehele plangebied kunnen algemeen voorkomende soorten verwacht worden zoals kleine knaagdieren, Egel, kleine marterachtigen en Konijn. Voor deze en andere algemeen voorkomende soorten (grijs weergegeven in de tabel) geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen. Wel geldt de zorgplicht.

Das

Langs de Hekerbeekweg en op iets ruimere afstand zijn diverse waarnemingen van (sporen van) Dassen opgenomen in de NDFF. Tijdens het veldbezoek werd geconstateerd dat regenwaterbuffer Goudberg en de nieuwe locatie bij Losbrouck geschikt foerageergebied vormen voor Dassen. Aanwezigheid van burchten kan hier uitgesloten worden. Deze locaties kunnen goed worden overzien en zijn grotendeels agrarisch in gebruik. De begroeide bestaande buffer Losbroeck vormt een laagte en is vochtig en daardoor ongeschikt als vestigingslocatie.

De Heek maakt deel uit van het foerageergebied van Dassen. Hier werden sporen van Das aangetroffen (keutels, mestputje en haren aan de draad). Door de begrazing met koeien zijn veel koeienpaadjes ontstaan waardoor dassenwissels niet te onderscheiden zijn. Het is niet helemaal uit te sluiten dat in de steile helling langs de weg een dassenpijp aanwezig is. Vaste rust- en verblijfplaatsen van Dassen zijn beschermd en dienen behouden te blijven. Deze helling is sterk begroeid en grotendeels niet toegankelijk voor onderzoek in de huidige situatie. Omdat in het begroeide deel van de helling geen werkzaamheden worden uitgevoerd, blijven eventueel aanwezig pijpen behouden. Door de werkzaamheden vinden veranderingen plaats in het foerageergebied van de Dassen, door de ingrepen neemt de kwaliteit van het foerageergebied binnen de begrenzing van de regenwaterbuffer tijdelijk af. Na de ingreep kan een deel van foerageergebied zich herstellen. Alleen in zeer natte perioden zal de oppervlakte met water groter zijn en een deel van het foerageergebied innemen. Omdat de buffer slechts een zeer beperkt deel vormt van het gehele foerageergebied (het omliggende agrarisch gebied en de bosgebiedjes behoren ook tot het foerageergebied) zijn geen effecten te verwachten op de functionaliteit van in de nabijheid gelegen dassenburchten. Bestaande beschutting in de vorm van hagen, eilandjes met begroeiing en de struwelen aan de noordzijde blijft behouden.

Figuur 19: De begroeide helling aan de noordzijde van de regenwaterbuffer De Heek blijft behouden.

De (toekomstige) regenwaterbuffer Sint Joseph (nu maisakker) kan een belangrijke foerageerfunctie hebben voor de dassenfamilie met een burcht tussen deze locatie en de regenwaterbuffer Hekerbeekweg. Bij een nieuwe inrichting dient rekening gehouden met deze foerageerfunctie. De buffer dient toegankelijk te blijven voor Dassen en te voorzien in voedsel. Gedacht kan worden aan onder andere grasland met hoogstamfruitbomen, aanplant van bos, houtwallen, solitaire bomen en boomgroepen, extensief beheerd grasland en overhoekjes.

Ook regenwaterbuffer Hekerbeekweg maakt deel uit van het foerageergebied van Dassen. De burcht ligt net iets buiten deze buffer bij de inlaat van de Hekerbeek (zie figuur 14 in paragraaf 1.3 en figuur 20 hieronder).

Figuur 20: Dassenburcht met nestmateriaal langs de Hekerbeek nabij de regenwaterbuffer Hekerbeek.

Indien mogelijk dient de burchtlocatie behouden te worden. Voor aantasting van de burcht is een ontheffing nodig op grond van de Wet natuurbescherming. Indien dit niet mogelijk is dient een Dassenplan te worden opgesteld waarin de wijze van verplaatsing en compensatie beschreven wordt en een ontheffing te worden aangevraagd. Binnen 20 meter van de burcht mogen alleen handmatig en kortdurende werkzaamheden worden uitgevoerd. Bij grootschalige werkzaamheden in de omgeving van de burcht dienen mogelijk aanvullende maatregelen genomen te worden. Dit dient door een ecooloog te worden beoordeeld aan de hand van de ontwerpen.

Wild zwijn en Bever

Sporen van Wild zwijn zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Delen van het plangebied maken mogelijk deel uit van het leefgebied van Wilde zwijnen. Vaste verblijfplaatsen zijn aanwezig in de boskernen rond het plangebied en worden niet aangetast door de werkzaamheden.

Bever is bekend uit de Geul in Valkenburg. De Hekerbeek is niet jaarrond waterhoudend en daardoor ongeschikt als vestigingslocatie en/of migratieroute. Nader onderzoek of een ontheffing voor deze soort is niet nodig.

Vleermuizen

Uit de omgeving van het plangebied zijn slechts vier waarnemingen bekend van vleermuizen. Het plangebied in zijn geheel maakt naar verwachting deel uit van het foerageergebied van enkele soorten vleermuizen. Alleen in regenwaterbuffer De Heek zijn potentiële verblijfplaatsen aanwezig (de knotpopulieren). Deze knotpopulieren blijven behouden. Indien kap toch overwogen wordt, dient een inventarisatie plaats te vinden naar de functie van deze populieren voor vleermuizen en andere boombewonende soorten als Steenuil. De overige bomen in het plangebied bevatten geen geschikte holten die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Bij aanwezigheid van verblijfplaatsen en het niet behouden daarvan, dient een ontheffing te worden aangevraagd voor het vernietigen van deze verblijfplaatsen.

Vlieg- of migratieroutes worden niet aangetast door de voorgenomen ontwikkeling.

3.4 Vogels

In de Wet natuurbescherming zijn verbodsbepalingen opgenomen met betrekking tot vogels in het Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn. In grote lijnen komen deze verbodsbepalingen op het volgende neer:

- het is verboden vogels te doden of te vangen,
- het is verboden in gebruik zijnde nesten en rustplaatsen te beschadigen of weg te nemen,
- het is verboden eieren te beschadigen, te rapen of onder zich te hebben,
- het is verboden vogels te storen behalve als de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Een ontheffing of vrijstelling is mogelijk onder bepaalde voorwaarden (zie ook bijlage 1).

Jaarrond beschermde nesten

Nesten van een aantal soorten zijn jaarrond beschermd; ook de functionele omgeving van deze jaarrond beschermde nesten is beschermd. Storing met als gevolg het (tijdelijk) verlaten van een jaarrond beschermd nest wordt eveneens beschouwd als vernielen van het nest als daardoor het broedsucces vermindert. De lijst van soorten met een jaarrond beschermd nest is hieronder opgenomen:

Tabel 3: Lijst jaarrond beschermde vogelnesten (Beleidsregels tbv de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg, 6-12-2017).

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	2	Huiswaluw	2	Roek	1
Boomvalk	3	Kerkuil	1	Slechtvalk	2
Bosuil	2	Oehoe	1	Steenuil	1
Gierzwaluw	2	Ooievaar	2	Torenvalk	3
Grote gele kwikstaart	2	Ransuil	3	Wespendief	3
Havik	3	Raaf	3	Zwarte wouw	3
Huismus	2	Rode wouw	3		

Categorie 1: Jaarrond gebruikte nesten (ook buiten broedseizoen gebruik van de nestplaats).

Categorie 2: Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Categorie 3: Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig van is.

Broedvogels waarbij getoetst moet worden of voldoende functioneel leefgebied aanwezig blijft

Voor de soorten in onderstaande tabel dient te worden vastgesteld dat er voldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is voor de soort om zich te kunnen vestigen. In dat geval geldt geen jaarronde bescherming van het nest. Als er onvoldoende alternatieve leefomgeving aanwezig is, geldt wel een jaarronde bescherming.

Tabel 4: Soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is als er onvoldoende alternatieve leefomgeving in de omgeving aanwezig is voor de soort om zich te kunnen vestigen. (Beleidsregels tbv de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg, 6-12-2017).

Bijeneter	Grauwe klauwier	Kwartelkoning	Roerdomp	Wulp
Blauwe reiger	Grutto	Oeverwaluw	Sperwer	Zomertortel
Buizerd	IJsvogel	Paapje	Spotvogel	Zwarte specht
Draaihals	Kramsvogel	Ringmus	Visdief	

Categorie 4: Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft.

Voor kunstmatige nestgelegenheid geldt dat deze verplaatst mogen worden als de functionaliteit effectief behouden blijft ondanks de verplaatsing. Nesten van andere soorten zijn buiten het gebruik voor de voortplanting niet beschermd.

Broedvogels in het plangebied

In 2011 heeft de provincie een vlakdekkende kartering uitgevoerd in de regio. Hierbij zijn in de omgeving van het plangebied territoria vastgesteld van Buizerd, Bosuil, Torenvalk en Sperwer. Voor Steenuil lijkt het plangebied en omgeving geschikt. Tijdens het veldbezoek werd meerdere malen een Buizerd gezien. Voor Bosuil en Steenuil is geschikte broedgelegenheid aanwezig in regenwaterbuffer De Heek (in de knotpopulieren). Deze blijven behouden, nader onderzoek niet nodig.

Van diverse andere soorten broedvogels werden in het plangebied territoria vastgesteld. Tijdens het veldbezoek werd een oud nest gevonden in een kersenboom in regenwaterbuffer De Heek. Opvallend was de vestiging van Waterhoen in de regenwaterbuffer De Heek (gegevens NDFF). Hieruit blijkt dat niet uitgesloten is dat een of meerdere buffers wel waterhoudend zijn in de broedperiode.

Alle nesten zijn beschermd als ze in gebruik zijn, tot de jongen niet meer afhankelijk zijn van het nest. Broeden kan gedeeltelijk voorkomen worden door geschikte broedgelegenheden voorafgaand aan het broedseizoen te verwijderen. Dit is echter maatwerk en met het concreet worden van de maatregelen dient dan opnieuw beoordeeld te worden of en in welke situaties toch tijdens de broedperiode werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Eenvoudiger is het om alle werkzaamheden buiten de broedperiode uit te voeren (buiten de periode maart-15 augustus). Let op: ook buiten deze periode zijn in gebruik zijnde nesten beschermd.

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van broedvogels of een ontheffing is niet nodig, mits rekening gehouden wordt met aanwezige broedvogels en de knotpopulieren in De Heek behouden blijven.

3.5 Amfibieën

In onderstaande tabel 5 zijn waarnemingen opgenomen van beschermde soorten rond het plangebied in de laatste vijf jaar (zie tabel).

Tabel 5: Overzicht van waargenomen soorten rond het plangebied (bron: NDFF Quicksanhulp). Voor de in grijs weergegeven soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer of onderhoud.

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Alpenwatersalamander		X
Bruine kikker		X
Gewone pad		X
Kleine watersalamander		X
Vroedmeesterpad	X	

Algemeen voorkomende soorten

Uit het plangebied zelf ontbreken waarnemingen van beschermde soorten. Tijdens het veldbezoek bleek dat de locaties waar de maatregelen worden uitgevoerd allemaal droog stonden inclusief de Hekerbeek. In natte jaren zijn enkele algemeen voorkomende soorten te verwachten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de zorgplicht.

Alpenwatersalamander

Buiten het plangebied ten noorden van de Hekerweg en rond Klimmen is Alpenwatersalamander bekend. Mogelijk komt de soort voor in regenwaterbuffer De Heek. Ervan uitgaande dat de soort aanwezig is kan voor deze soort gewerkt worden op basis van de gedragscode uit 2012. Een andere optie is het voorkomen van deze soort te onderzoeken. Indien na onderzoek blijkt dat de soort niet voorkomt dan hoeven voor deze soort geen maatregelen genomen te worden.

Uit oogpunt van de zorgplicht dienen eventuele schuilplaatsen zoals stapel stenen, hout of ander (groen)afval voorafgaand aan de werkzaamheden voorzichtig te worden verwijderd en te worden gecontroleerd op aanwezigheid van amfibieën. Als dieren aangetroffen worden dienen deze bij voorkeur op eigen kracht een veilige locatie op te zoeken, zo nodig kunnen ze worden verplaatst.

Vroedmeesterpad

Deze soort is bekend van één locatie ten noorden van de Hekerweg in de laatste vijf jaar, uit de jaren daarvoor zijn meer locaties bekend ten noorden van de Hekerweg. Het betreft de zuidelijk geëxponeerde helling van het Hekerbeekdal. Veel waarnemingen zijn bekend uit een bosje net ten noorden van Oud-Valkenburg. Regenwaterbuffer De Heek is, als deze waterhoudend is, mogelijk geschikt en in gebruik als voortplantingsgebied. Ook zijn er overwinteringsmogelijkheden in de stapelstenen muren. De soort is echter niet bekend uit de regenwaterbuffer. Individuen en de vaste rust- en verblijfplaatsen zijn strikt beschermd. Door het droogvallen van de buffer in de afgelopen voortplantingsperioden is de buffer ongeschikt geweest als voortplantingsplaats en is het voorkomen van individuen in de regenwaterbuffer niet waarschijnlijk. Omdat het zonbeschenen talud en de stapelstenen uitstroomvoorziening (potentieel land- en winterbiotoop) behouden blijven is de kans op slachtoffers verwaarloosbaar. Uit voorzorg dient het openbreken van de aanwezige stortstenen en natuurstenen onder begeleiding van een ecooloog plaats te vinden.

3.6 Reptielen

In onderstaande tabel 6 zijn waarnemingen opgenomen van beschermde soorten rond het plangebied in de laatste vijf jaar (zie tabel).

Tabel 6: Overzicht van waargenomen soorten rond het plangebied (bron: NDFF 2020). Voor de in grijs weergegeven soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer of onderhoud.

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
*Levendbarende hagedis		X
**Hazelworm		X

* Voor Levendbarende hagedis geldt een vrijstelling in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober.

** Voor Hazelworm geldt een vrijstelling in de periode juli, augustus, september.

Levendbarende hagedis is bekend ten zuiden van het plangebied op enkele honderden meters afstand. Enkele waarnemingen van Hazelworm zijn bekend ten noorden van de Hekerweg en ten zuiden van het plangebied op enkele honderden meters afstand. Tijdens het veldbezoek werden geen exemplaren waargenomen. De omstandigheden waren ook niet ideaal; bij warm zonnig weer hoeven de dieren niet op te warmen en is de trefkans laag. Delen van het plangebied zijn geschikt als leefgebied zoals wederom regenwaterbuffer De Heek. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in een aantal maanden per jaar. Bij werkzaamheden in regenwaterbuffer de Heek dient in deze vrijstellingsperiode de begroeiing en bovenlaag verwijderd te worden met inachtneming van maatregelen om schade aan individuen zoveel mogelijk te voorkomen. Deze maatregelen dienen uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol.

3.7 Overige beschermde soorten

In onderstaande tabel 7 zijn waarnemingen opgenomen van beschermde soorten rond het plangebied in de laatste vijf jaar (zie tabel).

Tabel 7: Overzicht van waargenomen overige beschermde soorten rond het plangebied (bron: NDFF 2020). Voor de in grijs weergegeven soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer of onderhoud.

Beschermde soort	Beschermingsregime	
	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Beekdonderpad		X
Elrits		X
Grote vos		X
Iepenpage		X
Sleedoornpage		X
Theunisbloempijlstaart	X	
Veldparelmoervlinder		X
Vliegend hert		X
Bosbeekjuffer		X

In de NDFF zijn waarnemingen bekend van Beekdonderpad en Elrits uit de Geul in Valkenburg. Uit de Hekerbeek zijn geen waarnemingen bekend. De Hekerbeek is door het droogvallen geen leefgebied van beide soorten.

De beschermde vlindersoorten zijn op een enkele waarneming na allen bekend uit een klein natuurgebiedje langs de A79 op grote afstand van het plangebied. Twee records van Theunisbloempijlstaart komen uit de bebouwde kom van Valkenburg. In het plangebied kunnen zwervende exemplaren voorkomen. Aanwezigheid van een populatie van een van de soorten kan worden uitgesloten; waardplanten ontbreken.

Vliegend hert komt voor in de omgeving van het plangebied. Geschikte voortplantingslocaties (oude eikenstobben) zijn niet aanwezig in het plangebied.

Een enkele waarneming is van Bosbeekjuffer is bekend van langs de Geul in Valkenburg, een andere waarneming komt uit pretpark de Valkenier. De (droogstaande) Hekerbeek en de regenwaterbuffers vormen op dit moment geen geschikt leefgebied voor deze soort.

Nader onderzoek of een ontheffing voor overige beschermde soorten is niet nodig.

4. HOUTOPSTANDEN, HOUT EN HOUTPRODUCTEN

4.1 Inleiding

Ten aanzien van bescherming van bomen en houtopstanden zijn de volgende kaders relevant. Voor meer informatie over het afwegingskader in de Wet natuurbescherming wordt verwezen naar bijlage 1.

1. Wet natuurbescherming,
2. Omgevingsverordening van de gemeente.

4.2 Te kappen bomen en houtopstanden

In deze fase van planontwikkeling is nog niet bekend of bomen gekapt gaan worden. Mochten bomen gekapt worden dan gelden onderstaande toetsingskaders.

4.3 Wet natuurbescherming

Beoordeeld dient te worden of de te kappen bomen of houtopstand valt onder de definitie van houtopstand zoals omschreven in de Wet natuurbescherming. Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Het is op grond van de Wet natuurbescherming verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn vrijstellingen mogelijk. Zie daarvoor bijlage 1a.

4.4 Omgevingsverordening gemeente Valkenburg aan de Geul

Het is verboden zonder vergunning van het bevoegd gezag een houtopstand te vellen of laten vellen.

Vrijstellingsregels van de gemeente Valkenburg aan de Geul voor het kappen en vellen van houtopstanden:

- Het betreft een boom met een stamdoorsnede van 40 centimeter of minder, gemeten op 1,30 meter hoogte. In geval van meerstammigheid geldt de diameter van de dikste stam. Op openbaar terrein geldt een stamdiameter van 20 centimeter op 1,30 meter boven maaiveld.
- Het betreft vruchtbomen (m.u.v. notenbomen) of een windscherm om een boomgaard.
- Het betreft fijnsparren jonger dan 12 jaar, die bestemd zijn om te dienen als kerstboom en geteeld zijn op daarvoor in het bijzonder bestemde terreinen.
- Het betreft kweekgoed. Dit zijn bomen gekweekt door een kwekerij op daarvoor bestemde terreinen.
- Het betreft een wegbepanting of eenrijige bepanting op of langs de weg bestaande uit niet-geknotte populieren of wilgen.
- Het betreft een houtopstand die bij wijze van dunning moet worden geveld. De dunning heeft tot doel de bepanting gedeeltelijk te verjongen, de stobben zullen na het afzetten weer uitlopen en het betreft geen volledige kaalkap.
- Het betreft het periodiek vellen van hakhout ter uitvoering van het reguliere onderhoud. De bepanting zal na vellen weer op de stobbe uitlopen.
- Het betreft het periodiek knotten of kandelaberen als cultuurmaatregel bij daarvoor geschikte bomen.
- Het betreft een houtopstand die buiten de bebouwde kom ligt en deel uitmaakt van een bij het Bosschap geregistreerde bosbouwonderneming.

- Het betreft een zelfstandige houtopstand gelegen buiten de bebouwde kom die
 - ofwel niet groter is dan 10 are;
 - ofwel bestaat uit een rijbeplanting van niet meer dan 20 bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.
- Het betreft een houtopstand die moet worden geveld krachtens de Plantenziektewet of krachtens een aanschrijving op last van het college van Burgemeester en Wethouders.

Een vergunning wordt geweigerd als deze in strijd is met het Bomenbeleidsplan.

Een vergunning voor het vellen van een monumentale boom wordt uitsluitend verleend, als:

- a. een maatschappelijk belang zwaarder weegt dan het duurzaam behoud van de monumentale boom, of
- b. instandhouding niet langer verantwoord is ter voorkoming van letsel of schade.

5. ADVIES ECOLOGISCHE RANDVOORWAARDEN

5.1 Inleiding

De Hekerbeek is een zijbeek van de Geul, die 'ontspringt' in buurtschap De Heek. De loop stroomt in zuidwestelijke richting af. Het laatste deel van de loop wordt ook wel de Sillebeek genoemd. Hier ligt de loop in een vrij ondiep uitgesleten grub (laagte uitgesneden door stromend water, omgeven door steilere hellingen, die vaak begroeid zijn met bomen).

Van een beek in de bekende zin van het woord is geen sprake: de gehele Hekerbeek staat het grootste deel van het jaar droog en wordt daarom ook wel een regenbeek of droogbeek genoemd. De loop is alleen watervoerend na langdurige regen of een periode met dooi (na een strenge winterperiode met flinke sneeuwval). Dit heeft een significante betekenis voor het leven rond de beek. Door het nagenoeg jaarrond ontbreken van water in de loop ontbreken strikt watergebonden dieren. Voor vissen, macrofauna en amfibieën is de beek niet van betekenis. Het droge karakter van de loop werd tijdens een veldbezoek in augustus 2020 bevestigd door de aanwezigheid van een dassenpijp in de voet van grub in de benedenloop van de Hekerbeek. Bij regelmatige afvoeren door piekbelastingen (hoosbuien) zou deze pijp niet mogelijk zijn geweest op deze locatie. De loop zelf heeft hierdoor enkel betekenis als lijnvormig verbindend element tussen diverse kleine en grotere eenheden natuur en is door de aansluiting aan de Geul (een ecologische slagader in Zuid-Limburg) deel van het groene netwerk. De Hekerbeek heeft dan ook vooral betekenis als ader waarlangs terrestrische (landgebonden) fauna zich kan verspreiden.

De bestaande, uit te breiden en nieuw aan te leggen buffers zijn functionele elementen om piekbelastingen tijdens hoosbuien op te vangen. Afhankelijk van de inrichting kunnen ze ook fungeren als eilandjes waar veel planten en dieren (een deel van) hun leven door kunnen brengen. De buffers langs de Hekerbeek liggen in een netwerk van groene elementen, zijn rustig en kunnen extensief worden beheerd. Hierdoor kunnen ze van grote waarde zijn voor vele algemene soorten maar ook voor zeldzame en bedreigde soorten.

5.2 Aandachtssoorten

In de omgeving van het plangebied komt een bijzondere amfibiesoort voor en is de diversiteit aan kleine zangvogels groot.

Net ten noorden van buffer De Heek komen Vroedmeesterpadden voor. Dit is een zeer zeldzame, warmteminnende soort die voornamelijk voorkomt in Zuid-Limburg. Zijn biotoop bestaat uit groeven, oude bebouwing, hellingbossen en graften. De kleine paddensoort plant zich voort in wateren in groeven, in betonnen drinkbakken en in bronpoelen langs hellingbossen. In de 20^e eeuw is de soort achteruitgegaan en de staat van instandhouding geldt als zeer ongunstig. Na 2001 is de soort min of meer stabiel. Met de ontwikkelingen langs de Hekerbeek ontstaan kansen voor versterking van deze populatie door nieuwe kleine voortplantingswateren aan te leggen de verbindende functie van de Hekerbeek te versterken.

Vroedmeesterpad is een typische landbewoner, die voor de voortplanting wel open water nodig heeft. Ravon omschrijft zomer- en winterbiotoop als volgt: *stenige, open hellingen en hellingbossen en graften met een stenige ondergrond. Overwintering is ook vastgesteld in kalksteengroeven, kalkovens en in andere bebouwing*. De soort lijkt in Limburg vooral een relatie te hebben met kleinschalige elementen. Van Buggenum *et al.* (2009)⁴ suggereert op basis van de gevonden biotopen in Limburg dat vooral ook een zuidelijke gerichte expositie belangrijk is en een daaruit volgend warm microklimaat met een droge bodem, veel grasland en lage begroeiingen van kruiden. Bossen met gesloten kronen en een dikke strooisellaag zijn veel minder geschikt gebleken als leefgebied.

Voor de voortplanting is Vroedmeesterpad afhankelijk van open water. Van Buggenum *et al.* (2009): *Uit onderzoek en veldwaarnemingen is gebleken dat de soort larven afzet in koele bospoelen, troebele veedrinkpoelen, karrensporen en ondiepe plassen in afgravingen*. Larven kunnen overwinteren in de poel waarin ze zijn afgezet.

⁴ Buggenum, H.J.M. van, R..G. Geraeds & A.J.W. Lenders (redactie), 2009. *Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008*. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Nieuw aanlegde poelen worden vrij snel door Vroedmeesterpadden gekoloniseerd mits ze op een afstand tot enkele honderden meters van bestaande vindplaatsen zijn gelegen (Stumpel & van der Voet, 1995 in van Buggenum *et al.*, 2009). Afstand tussen zomerhabitat en voortplantingswater is doorgaans minder dan 100 meter. Nieuwe voortplantingsplekken worden gekoloniseerd binnen een afstand van 500 m van een bezette locatie, maar individuele dieren verplaatsen zich tot over twee kilometer. De soort staat wel als plaatstrouw te boek.

Landhabitat ligt ten noorden van de Hekerbeek, waar plaatselijk zonbeschenen, droge hellingen aanwezig zijn. Door het ontbreken van open water langs de Hekerbeek (die overwegend niet watervoerend is) ontbreekt in grote delen langs de loop geschikt voortplantingsbiotoop. Buffer De Heek doet mogelijk al dienst als voortplantingswater, getuige de nabijheid van aangetroffen dieren op de noordelijk gelegen helling.

Bij de aanleg van de nieuwe buffers kan voorzien worden in poelen die jaarrond of tijdelijk water kunnen houden. De poelen hoeven geen grote oppervlakte te hebben en mogen vrij ondiep zijn (maar ten minste 16m² en 50 centimeter in het diepste punt, zodat uitdrogen enkel plaatsvindt in warme zomerperioden). Overigens is onregelmatig uitdrogen gunstig voor de voortplanting: predatoren als vis of grotere soorten libellen zijn dan niet aanwezig, zodat individuen niet worden opgegeten.

Broedvogels

Regenwaterbuffers zijn belangrijke kleine landschapselementen en zijn door hun variatie van grote betekenis voor tal van broedvogels. Door het aanplanten van struwelen, hagen, boomgroepen en/of hoogstamfruitbomen neemt de kleinschaligheid toe én neemt het aantal en de variatie in hier levende insecten toe. Dat resulteert vaak in territoria van struweelsoorten als Grasmus, Braamsluiper, Tuinfluiter, Kneu, Geelgors en Spotvogel; broedgelegenheid en voedselaanbod voor de jongen is in dat geval voorhanden. Bijzonder is dat in Zuid-Limburg de zeldzame Grauwe klauwier vooral in dit type landschapselementen voorkomt, zeker als het aanbod aan insecten groot is. De insectenrijkdom wordt snel groter en gevarieerder door kleine landschapselementen én ontwikkeling van (tijdelijk waterhoudende) poelen en open water. Toekomstige vestiging van Grauwe klauwier is dan ook mogelijk bij de buffers van de Hekerbeek.

Hieronder worden de ecologische randvoorwaarden per buffer aangegeven uitgaande van de huidige situatie. Ook worden ecologische potenties genoemd die vorm kunnen krijgen door een aangepaste inrichting en/of aangepast beheer.

5.3 Goudsberg

Vanuit de huidige situatie zijn er weinig harde randvoorwaarden op ecologisch gebied. De buffer maakt naar verwachting deel uit van het foerageergebied van Das, enkele vogelsoorten en algemeen voorkomende soorten als Mol en kleine knaagdieren.

Ecologische randvoorwaarde: de buffer blijft toegankelijk voor Das en andere (kleinere) soorten zoogdieren.

Potentie: gezien de omvang van de buffer is hier een goede uitgangssituatie om de ecologische betekenis te verhogen. De buffer ligt in de dorpsmantel en kan aanvullend kleinschalig ingericht worden, bijvoorbeeld met hagen en (fruit)bomen waarbij regenwaterbuffer De Heek als referentie genomen kan worden. Het aanleggen van een of meerdere (zo mogelijk) jaarrond waterhoudende poelen voor voortplanting én winterbiotoop (stapelstenen muur, rillen, dood hout) voor overwinteringsmogelijkheden verdient aanbeveling.

5.4 Losbrouck

Vanuit de huidige situatie zijn er weinig harde randvoorwaarden op ecologisch gebied. De buffer maakt naar verwachting deel uit van het foerageergebied van Das, enkele vogelsoorten en algemeen voorkomende soorten als Mol en kleine knaagdieren.

Ecologische randvoorwaarde: de buffer blijft bij voorkeur toegankelijk voor Das en andere (kleinere) soorten zoogdieren.

Potentie: deze locatie biedt mogelijkheden een verbinding te vormen tussen de bosgebiedjes ten noorden en zuiden van de Hekerweg. In de huidige situatie liggen de bosgebiedjes geïsoleerd waardoor uitwisseling van soorten en nieuwe kolonisatie bemoeilijkt wordt. Door aanplant van een robuuste lijnvormige houtsingel met ondergroei worden mogelijkheden tot vestiging, foerageren en migreren voor tal van diergroepen uitgebreid en wordt een bijdrage geleverd aan het versterken van de ecologische connectiviteit tussen de bosgebiedjes.

5.5 De Heek

De Heek is door de variatie in hoogte en vocht interessant voor veel diergroepen. De buffer is grote delen van het jaar waterhoudend, heeft kleine bosjes van wilgen en elzen, enkele fraaie geknotte populieren en hoogstamfruitbomen. De vegetatie is gevarieerd door de steile helling aan de noordzijde en de flauwe helling aan de zuidzijde en de extensieve begrazing die hier plaatsvindt. Dit beheer kan worden voortgezet, waarbij de begrazingsdruk niet hoger mag zijn dan één koe per hectare.

Ecologische randvoorwaarde: het gebied fungeert als foerageergebied voor Dassen en vele andere soorten waaronder mogelijk de strikt beschermde Vroedmeesterpad. Beschermde verblijfsplaatsen zijn mogelijk aanwezig in en na natte voortplantingsseizoenen en dienen waar mogelijk behouden te blijven.

Potentie: als deze buffer nog niet als voortplantingslocatie gebruikt wordt door Vroedmeesterpad kan de kans op vestiging vergroot worden door te zorgen voor aanleg van een jaarrond waterhoudende poel.

Plaatselijk maakt de vegetatie (vooral in de vochtiger delen, maar ook nog plaatselijk in het grasland) een verruigde indruk. Hier is een grotere variatie in soorten mogelijk door deze delen twee keer per jaar buiten de broedperiode 15 maart - 15 juli te maaien en het maaisel af te voeren. Plaatselijk mogen kleine hoekjes met ruigtekruiden (zoals bijvoorbeeld Akkerdistel en Boerenwormkruid) blijven overstaan. Bij behoud van zoveel mogelijk struweel is vestiging van Grauwe klauwier mogelijk.

5.6 Sint Joseph

In de huidige situatie is deze locatie als maisveld in gebruik.

Ecologische randvoorwaarde: de buffer ligt op korte afstand van een dassenburcht. De nieuw in te richten buffer dient voor Das toegankelijk te blijven zodat foerageren en migreren mogelijk blijft en het foerageergebied ten oosten van de buffer eveneens bereikbaar blijft. Bij het aanbrengen van een raster dienen zowel aan de oost- als westkant enkele dassenpoortjes gemaakt te worden.

Potentie: Vergroting van biodiversiteit door het agrarisch gebruik te stoppen is zeer kansrijk. Ook deze locatie ligt in of tegen de dorpsmantel aan. Door een kleinschalige inrichting met een jaarrond waterhoudende poel en het behouden van rust kan de betekenis voor diverse diergroepen sterk toenemen.

5.7 Hekerbeek

In de huidige situatie is deze regenwaterbuffer soortenarm door de gelijkvormige, voedselrijke vegetatie.

Ecologische randvoorwaarde: de buffer ligt op korte afstand van een dassenburcht en dient toegankelijk te blijven zodat foerageren door Das mogelijk blijft na inrichting. Enkele dassenpoortjes dienen te worden aangebracht of behouden te blijven, minimaal één bij de inlaat van de beek.

Potentie: Vergroting biodiversiteit is mogelijk door maaien en afvoeren met nabegrazing. Dit zorgt voor een bloemrijkere buffer met meer insecten en mogelijkheid voor foerageren voor diverse diersoorten.

6. CONCLUSIES

6.1 Conclusies gebiedsbescherming

- Natura 2000

Het plangebied overlapt niet met Natura 2000-gebied Geuldal. Het dichtstbijzijnde deelgebied ligt op ruim 900 meter. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden dient zekerheid geboden te worden omtrent het niet optreden van significante gevolgen door een plan of project afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten. Als gevolg van de werkzaamheden in het plangebied kunnen storingsfactoren optreden als geluid en optische verstoring. Omdat deze storingsfactoren optreden op meer dan 900 meter afstand van het Natura 2000-gebied kunnen negatieve effecten in het Natura 2000-gebied op voorhand worden uitgesloten. Voor de project-gerelateerde stikstofemissie geldt dat deze wel extra depositie kan veroorzaken binnen het Natura 2000-gebied. Een AERIUS-berekening is nodig voor de werkzaamheden tijdens aanlegfase. Na de aanleg vindt geen emissie meer plaats. Als uit de AERIUS-berekening blijft dat een depositie van meer dan 0,05 mol/ha/j optreedt op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van kwalificerende soorten, dan is afhankelijk van de hoogte van de depositie een voortoets of passende beoordeling nodig en mogelijk een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming.

- Omgevingsverordening Limburg

De maatregelen overlappen met de Bronsgroene landschapszone. De Goudgroene en Zilvergroene natuurzones liggen aan de noordzijde van de Nieuweweg en de Hekerweg. Hier worden geen werkzaamheden uitgevoerd.

De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Bronsgroene landschapszone, bevat een beschrijving van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Dit kan bijvoorbeeld in het Projectplan Waterwet. Kernkwaliteiten in het plangebied komen voor in regenwaterbuffer De Heek. De regenwaterbuffer is ingericht als een kleinschalig landschap. Kernkwaliteiten zijn in het algemeen de kleinschalige groene uitstraling en in het bijzonder de hoogstamboomgaard, het wilgenbosje, de oude knotpopulieren en de haag. Bij aantasting van deze kernwaarden is compensatie nodig op grond van de Beleidsregel Natuurcompensatie. Geadviseerd wordt de kernwaarden in deze regenwaterbuffer te behouden of terug te brengen. Als dit niet mogelijk is overleg nodig met de provincie Limburg over te nemen vervolgstappen.

6.2 Conclusies soortbescherming

- Waterschap Limburg mag werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen, goedgekeurd door het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie op 6 februari 2012. Deze geldt voor ruimtelijke ingrepen tot voor deze categorie van werkzaamheden een nieuwe gedragscode is vastgesteld (voor bestendig beheer en onderhoud is al een nieuwe gedragscode vastgesteld in 2019). Voor zogenaamde tabel-2 soorten onder de voormalige Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor een aantal verbodsbepalingen mits gewerkt wordt op basis van deze gedragscode. Uitgangspunt is het voorkomen van negatieve effecten, als dat niet mogelijk is worden effecten zoveel mogelijk beperkt en overblijvende schade wordt gecompenseerd. In het kader van deze quickscan geldt de gedragscode voor Alpenwatersalamander.

- Het plangebied is leefgebied van beschermde soorten. Uit deze quickscan blijkt het voorkomen van Das en broedvogels en het mogelijk voorkomen van amfibieën (waaronder de strikt beschermde en bijzondere Vroedmeesterpad in natte jaren), reptielen en vleermuizen. Voor Das kan nader onderzoek nodig zijn (afhankelijk van de voorgestelde werkzaamheden en inrichting); voor andere soorten is nader onderzoek nu (gezien de afgelopen droge seizoenen) niet nodig. Gezien de complexiteit van het afstemmen van mitigerende maatregelen en mogelijk compenserende maatregelen wordt geadviseerd in het ontwerp- en uitvoeringsproces een ecooloog te betrekken en een ecologisch werkprotocol te laten opstellen (met name voor regenwaterbuffer De Heek en voor werkzaamheden rond de aangetroffen dassenburcht).

- Voor een aantal soorten is nader aandacht nodig in het kader van de Wet natuurbescherming. Deze soorten zijn opgenomen in onderstaande tabel 8. In de tabel zijn kort de mogelijke overtredingen en mogelijke mitigerende maatregelen weergegeven. Deze zijn niet uitputtende en dienen in een ecologisch werkprotocol nader te worden uitgewerkt. In het algemeen geldt: als dieren worden aangetroffen in het plangebied geldt te allen tijde geldt de zorgplicht. Ook de maatregelen in het kader van de zorgplicht kunnen worden opgenomen in een ecologisch werkprotocol
- Bij het onverhoopt aantreffen van in beschermde planten- of diersoorten waarvoor geen vrijstelling geldt en geen maatregelen zijn opgenomen, dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd en dient contact opgenomen te worden met een ecooloog om benodigde vervolgstappen te bespreken.

Tabel 8: Soorten waarvoor nader aandacht nodig is.

Soort	Activiteit	Mogelijke overtreding	Onderzoek nodig?	(Mitigerende) maatregel	Ontheffing nodig
Das	Regenwaterbuffer De Heek: bij ontwikkelingen in of nabij de noordhelling en bij grootschalige ontwikkelingen.	Vernietiging van vaste rust- of verblijfplaatsen.	Nee, het begroeide deel van de noordhelling blijft grotendeels vrij van werkzaamheden.	Afstand houden van deze helling. Als begroeiing op de helling verwijderd wordt dan dient dit handmatig te gebeuren onder begeleiding van een ecooloog.	Nee.
	Regenwaterbuffer Sint Joseph: inrichting.	Vernietiging van vaste rust- of verblijfplaatsen (i.c. aantasten functionele omgeving van een burcht).	Nee, mits de aan te leggen buffer toegankelijk en geschikt blijft als foerageergebied	Regenwaterbuffer toegankelijk houden voor Das, bij de inrichting rekening houden met foerageermogelijkheden voor de Das (hierbij kan gedacht worden aan het creëren van grasland met hoogstamfruitbomen, aanplant van bos, houtwallen, solitaire bomen en boomgroepen, extensief beheerd grasland en overhoekjes etc.).	Nee mits voldoende foerageermogelijkheden beschikbaar blijven.
	Hekerbeek Ingrenen in beek en talud.	Vernietiging van vaste rust- of verblijfplaats.	Nee, burcht is al aangetroffen.	Bij werkzaamheden aan het beektraject tussen Regenwaterbuffers Sint Joseph en Hekerbeek dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld met de maatregelen die genomen worden om de burcht te ontzien. Indien ontzien niet mogelijk is, dient een ontheffing te worden aangevraagd en een compensatieplan te worden opgesteld.	Bij kans op beschadiging/vernietiging van de burcht.
Broedvogels	In het algemeen alle werkzaamheden waarbij groene elementen betrokken zijn. In Regenwaterbuffer De Heek in het bijzonder de knotpopulieren.	Verstoring en vernietiging van nesten	Nee. De knotpopulieren in De Heek (potentieel geschikt als jaarrond beschermde nestgelegenheid) blijven behouden, werkzaamheden vinden daar plaats buiten de broedperiode.	Werkzaamheden buiten de broedperiode 1 maart - 15 juli uitvoeren. Let op: ook buiten deze periode kunnen nog broedende vogels aanwezig zijn. Ook deze nesten zijn beschermd.	Nee, mits rekening gehouden wordt met aanwezige broedvogels.

Soort	Activiteit	Mogelijke overtreding	Onderzoek nodig?	(Mitigerende) maatregel	Ontheffing nodig
Amfibieën (algemeen voorkomende amfibieën en Vroedmeesterpad)	Werkzaamheden in open water en/of winterbiotoop	Niet nakomen van zorgplicht.	Nee	Eventuele schuilplaatsen zoals stapel stenen, hout of ander (groen)afval voorafgaand aan de werkzaamheden voorzichtig te worden verwijderd en te worden gecontroleerd op aanwezigheid van amfibieën. Als dieren aangetroffen worden dienen deze bij voorkeur op eigen kracht een veilige locatie op te zoeken, zo nodig kunnen ze worden verplaatst.	Nee, mits maatregel wordt genomen
Alpenwatersalamander	Werkzaamheden in open water en/of winterbiotoop	Vernietiging van individuen	Alleen als uitsluitend gewenst is. Er kan ook vanuit gegaan worden dat deze soort er zit.	Nader te bepalen op basis van de gedragscode.	Als niet op basis van de gedragscode gewerkt wordt is een ontheffing nodig.
Levendbarende hagedis en Hazelworm	Alle werkzaamheden	Vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen. Doden van individuen	Nee	In regenwaterbuffer De Heek dient de begroeiing en bovenlaag verwijderd te worden in de daarvoor vrijgestelde periode. Deze vrijgestelde periode (voor beide soorten samen) is van 15 augustus tot 1 oktober. Om doden van individuen te voorkomen dienen maatregelen genomen te worden.	Nee, mits het leefgebied in de vrijgestelde periode ongeschikt wordt gemaakt.

6.3 Conclusies Houtopstanden, hout en houtproducten

In deze fase van planontwikkeling is nog niet bekend of bomen gekapt gaan worden. Mochten bomen gekapt worden dan gelden de toetsingskaders van de Wet natuurbescherming en de Omgevingsverordening zoals beschreven in hoofdstuk 4.

6.4 Conclusies advies ecologische randvoorwaarden

In de huidige situatie zijn niet alle deellocaties van even grote betekenis voor natuurwaarden. De Heek kan gezien worden als een voorbeeldbuffer met een kleinschalige inrichting en hoge natuurwaarden.

Het hele plangebied maakt naar verwachting deel uit van het foerageergebied van Das. De foerageermogelijkheden dienen behouden te blijven; bij regenwaterbuffers Sint Joseph en Hekerbeek is toegankelijkheid voor Das een 'harde' randvoorwaarde gezien de nabije ligging van een burcht.

Nader onderzoek is nodig in De Heek om te beoordelen of deze regenwaterbuffer deel uitmaakt van het leefgebied van Vroedmeesterpad, een strikt beschermde soort. Als dit zo is dienen aanvullend nog randvoorwaarden te worden benoemd voor behoud van de populatie. De buffer heeft hoe dan ook grote potentie om te fungeren als voortplantings- en overwinteringsgebied en neemt hierdoor en door de aanwezige biodiversiteit een bijzondere plek in, in het geheel van de Zuid-Limburgse regenwaterbuffers. Bij de overige buffers gelden door het ontbreken van bijzondere natuurwaarden weinig randvoorwaarden.

Potenties voor vergroting van natuurwaarden zijn zeker aanwezig. Hiervoor is aanpassing van inrichting en beheer nodig. Gedacht kan worden aan een (meer) kleinschalige inrichting met hagen, (fruit)bomen, overhoekjes, bosjes en poelen, stapelstenen muurtjes en andere schuilmogelijkheden.

7. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg. Provinciaal blad, 6 december 2017.

Buggenum H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders, 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79-409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92-43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Huizenga C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980 - 2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Lange R., P. Twist, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV, VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, 1994.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig.

Provincie Limburg, 2014. Geconsolideerde versie (gc03) van de omgevingsverordening Limburg 2014.

Provincie Limburg, 2009. Natura 2000 Concept-Beheerplan Geuldal, 9 augustus 2009.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa, 1979. Bern.

www.limburg.nl

www.natuurgegevenslimburg.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

Bijlage 1a Achtergronden Wet natuurbescherming

In deze bijlage wordt kort ingegaan op een relevant geachte selectie uit de Wet natuurbescherming. Aan deze bijlage kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de volledige tekst wordt verwezen naar de Wet natuurbescherming.

Wet Natuurbescherming

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze vervangt drie wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. De wet bestaat uit 12 hoofdstukken waarvan voor deze quickscan de eerste vier hoofdstukken relevant zijn:

- Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen
- Hoofdstuk 2: Natura 2000
- Hoofdstuk 3: Soorten
- Hoofdstuk 4: Houtopstanden, hout en houtproducten

De overige hoofdstukken behandelen vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen, financiële bepalingen, handhaving, overige aspecten, overgangsrecht en de wijziging en samenloop van en met andere wetten en/of wetsvoorstellen. De quickscan beperkt zich tot toetsing aan de eerste vier hoofdstukken. Eventueel relevante bepalingen over vrijstellingen (bijvoorbeeld bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud) worden in de quickscan ook meegenomen,

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) verleent ontheffingen en vergunningen voor ruimtelijke ingrepen die gevolgen voor de natuur kunnen hebben zoals:

- Projecten van gebieden die niet op provinciaal niveau zijn ingedeeld.
- Hoofdwegen, hoofdvaarwegen en landelijke spoorwegen.
- Kustbescherming: primaire waterkeringen zoals kustverdediging en rivierveiligheidsmaatregelen, zoals Ruimte voor de Rivier projecten.
- Activiteiten op militaire terreinen en oefengebieden.
- Landelijk energietransportnetwerk (hoogspanningsverbindingen vanaf 220kV).
- Gastransportnetwerk
- Activiteiten van of door een lid van het Koninklijk Huis
- Valkeniersaktes

Voor alle andere ontheffingen en vergunningen is de provincie verantwoordelijk.

In deze bijlage worden kort de kaders van de wet geschetst voor de gebiedsbescherming (Natura 2000), de soortbescherming en de houtopstanden.

• *Natura 2000*

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo wordt voorkomen dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Natura 2000 vormt de component gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden (www.synbiosys.alterra.nl).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

Voor de habitattypen en (vogel)soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden worden aangewezen, zijn door de overheid instandhoudingsdoelen opgesteld. Toetsing vindt altijd plaats in het licht van deze instandhoudingsdoelen. Ontwikkelingen alleen plaats kunnen vinden als zekerheid verkregen is omtrent het niet optreden van een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten, dan wel de verstoring van soorten. Er is sprake van significante gevolgen als de instandhoudingsdoelstellingen door menselijk handelen (mogelijk) niet gehaald worden. Een vergunning kan alleen verleend worden als zeker is dat het plan of project niet leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. Met andere woorden: er mogen best activiteiten ontplooid worden in of bij een Natura 2000-gebied, zolang een activiteit maar niet leidt tot significante gevolgen.

Voor alle Natura 2000-gebieden worden beheerplannen opgesteld. Daarin staan de instandhoudingsdoelen, hoe deze doelen bereikt kunnen worden en voorbeelden van welke activiteiten zijn toegestaan en welke vergunningplichtig zijn. Natura 2000 heeft een externe werking. Dit betekent dat ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied, die negatieve gevolgen kunnen hebben voor het Natura 2000-gebied, getoetst moeten worden aan de Wet natuurbescherming (denk bijvoorbeeld aan verdroging van een natuurgebied als gevolg van grootschalige wateronttrekking enkele kilometers verder).

In de quickscan wordt, als dat nodig is, een paragraaf opgenomen waarin de kans op significante negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt beoordeeld. Deze paragraaf kan gezien worden als een voortoets op grond waarvan overleg gevoerd kan worden met bevoegd gezag over de noodzaak van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming. Als significant negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten is in veel gevallen een passende beoordeling en een vergunning nodig.

• Soortbescherming

Onafhankelijk van gebieden worden ook soorten beschermd in de Wet natuurbescherming. Ten aanzien van soorten gelden drie beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes komen gedeeltelijk overeen met elkaar, in detail verschillen ze echter. De groepen waarvoor de verschillende beschermingsregimes in het leven zijn geroepen worden hieronder weergegeven met de belangrijkste verbodsbepalingen. In de daaropvolgende lijsten worden de afzonderlijke beschermde soorten weergegeven.

1. Soorten van de Vogelrichtlijn. Dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels (zoals bedoelt in artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen, eieren te rapen of onder zich te hebben en vogels zodanig te storen dat deze storing van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

2. Soorten van de Habitatrichtlijn. Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.

Het is verboden deze dieren opzettelijk te doden of te vangen, te verstoren, eieren opzettelijk te vernielen of te rapen, voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen en het is verboden planten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

3. Nationaal aangewezen (overige soorten). Dit zijn soorten genoemd in de bijlage van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de bescherming van in nationaal opzicht te beschermen soorten, die zijn genoemd op de Vogel- of Habitatrichtlijn (art. 3.10 - 3.11 Wet natuurbescherming). Reden voor de bescherming is de maatschappelijke overtuiging dat deze dieren bescherming behoeven. Andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd.

Het is verboden vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen of vaatplanten opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De wet voorziet in mogelijkheden voor het verlenen van vrijstellingen. Deze vrijstellingen dienen steeds bij verordening door provinciale staten te worden verleend. Bij het verlenen van de vrijstelling moet aan dezelfde voorwaarden worden voldaan als bij het verlenen van een ontheffing.

Aan Gedeputeerde staten van de provincies is in de Wet natuurbescherming beleidsvrijheid toegekend.

De provincie Limburg heeft ter invulling van deze beleidsvrijheid 'Beleidsregels ten behoeve van de passieve soortenbescherming onder de Wet natuurbescherming in Limburg' vastgesteld. Doel is om ruimte voor (ruimtelijke) ontwikkelingen in Limburg te bieden, soorten in een gunstige staat van instandhouding te houden en administratieve lasten en onderzoekslasten te minimaliseren. In deze beleidsregels worden verbodsbepalingen nader uitgelegd, worden indieningsvereisten voor een ontheffingsaanvraag uiteengezet, de eisen die aan onderzoek gesteld worden en wordt ingegaan op de ontheffing. Waar nodig worden in deze quickscan de beleidsregels betrokken.

In onderstaande tabel zijn de soorten van de habitatrichtlijn en de andere soorten opgenomen. Tabellen met vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn opgenomen in de quickscan. Na deze tabel volgt een tabel met soorten waarvoor een vrijstelling is opgenomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig beheer en onderhoud.

HABITATRICHTLIJN				
Zoogdieren				
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>		Kleine hoefijzerneus	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Bechstein's vleermuis	<i>Myotis bechsteinnii</i>		Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
Bever	<i>Castor fiber</i>		Lynx	<i>Lynx lynx</i>
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>		Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
Brandt's vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>		Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
Bruinvis	<i>Phocoena phocoena</i>		Nathusius' vleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Euraziatische lynx	<i>Lynx lynx</i>		Noordse woelmuis	<i>Microtus oeconomus</i>
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>		Otter	<i>Lutra lutra</i>
Gewone dolfin	<i>Delphinus delphis</i>		Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>		Tuimelaar	<i>Tursiops truncatus</i>
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>		Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
Hazelmuis	<i>Muscardinus avellanarius</i>		Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>		Wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
Kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>		Wolf	<i>Canus lupus</i>
Reptielen en amfibieën				
Boomkikker	<i>Hyla arborea</i>		Muurhagedis	<i>Podarcis muralis</i>
Geelbuikvuurpad	<i>Bombina variegata</i>		Poelkikker	<i>Rana lessonae</i>
Gladde slang	<i>Coronella austriacus</i>		Rugstreepdad	<i>Bufo calamita</i>
Heikikker	<i>Rana arvalis</i>		Vroedmeesterpad	<i>Alytes obstreticans</i>
Kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>		Zandhagedis	<i>Lacerta agilis</i>
Knoflookpad	<i>Pelobates fuscus</i>			
Dagvlinders				
Donker pimperlauwtje	<i>Maculinea nausithous</i>		Tijmblauwtje	<i>Maculinea arion</i>
Grote vuurvinder	<i>Lycaena dispar</i>		Zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>
Pimperlauwtje	<i>Maculinea teleius</i>			

Nachtvlinders				
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>			
Libellen				
Bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>		Noordse winterjuffer	<i>Sympecma paedisca</i>
Gaffellibel	<i>Ophiogomphus cecilia</i>		Oostelijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia</i>
Gevlekte witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>		Rivierrombout	<i>Stylurus flavipes</i>
Groene glazenmaker	<i>Aeshna viridis</i>		Sierlijke witsnuitlibel	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Vissen				
Houting	<i>Conegonus oxyrrhynchus</i>		Steur	<i>Acipenser sturio</i>
Vaatplanten				
Drijvende waterweegbree	<i>Luronium natans</i>		Kruipend moerasscherm	<i>Apium repens</i>
Groenknolorchis	<i>Liparis loeselii</i>		Zomerschroeforchis	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Kevers				
Brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>		Heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
Gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>		Juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
Vermiljoenkever	<i>Cucujus cinnaberinus</i>			
Weekdieren				
Bataafse stroommossel	<i>Unio crassus</i>		Platte schijfhoren	<i>Anisus vorticulus</i>

NATIONAAL				
Planten				
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>		Kleine wolfsmelk	<i>Euphorbia exigua</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>		Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>		Knollathyrus	<i>Lathyrus linifolius</i>
Akkerboterbloem	<i>Ranunculus arvensis</i>		Knolspirea	<i>Filipendula vulgaris</i>
Akkerdoornzaad	<i>Torilis arvensis</i>		Korensla	<i>Arnosotis minima</i>
Akkerogentroost	<i>Odontites vernus</i>		Kranskarwij	<i>Carum verticillatum</i>
Beklierde ogentroost	<i>Euphrasia rostkoviana</i>		Kruiptijm	<i>Thymus praecox</i>
Berggamander	<i>Teucrium montanum</i>		Lange zonnedauw	<i>Drosera longifolia</i>
Bergnachtsorchis	<i>Platanthera montana</i>		Liggende ereprijs	<i>Veronica prostrata</i>
Blauw guichelheil	<i>Anagallis arvensis</i>		Moerasgamander	<i>Teucrium scordium</i>
Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>		Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Bosboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>		Naakte lathyrus	<i>Lathyrus aphaca</i>
Bosdravik	<i>Bromopsis ramosa</i>		Naaldenkervel	<i>Scandix pecten-veneris</i>
Brave hendrik	<i>Chenopodium bonus-henricus</i>		Pijlscheefkelk	<i>Arabis hirsuta</i>
Brede wolfsmelk	<i>Euphorbia platyphyllos</i>		Roggelelie	<i>Lilium bulbiferum</i>
Breed wollegras	<i>Eriophorum latifolium</i>		Rood peperboompje	<i>Daphne mezereum</i>
Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>		Rozenkransje	<i>Antennaria dioica</i>
Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>		Ruw parelzaad	<i>Lithospermum arvense</i>
Dreps	<i>Bromus secalinus</i>		Scherpkruid	<i>Asperugo procumbens</i>
Echte gamander	<i>Teucrium chamaedrys</i>		Schubzegge	<i>Carex lepidocarpa</i>
Franjegtiaan	<i>Gentianella ciliata</i>		Smalle raai	<i>Galeopsis angustifolia</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>		Spits havikskruid	<i>Hieracium lactucella</i>
Geplooid vrouwenmantel	<i>Alchemilla subcrenata</i>		Steenbraam	<i>Rubus saxatilis</i>
Getande veldsla	<i>Valerianella dentata</i>		Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>
Gevlekt zonneroosje	<i>Tuberaria guttata</i>		Stofzaad	<i>Monotropa hypopitys</i>

Glad biggenkruid	<i>Hypochaeris glabra</i>		Tengere distel	<i>Carduus tenuiflorus</i>
Glade zegge	<i>Carex laevigata</i>		Tengere veldmuur	<i>Minuartia hybrida</i>
Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>		Trosgamander	<i>Teucrium botrys</i>
Groot spiegelklokje	<i>Legousia speculum-veneris</i>		Veenbloembies	<i>Scheuchzeria palustris</i>
Grote bosaardbei	<i>Fragaria moschata</i>		Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>
Grote leeuwenklauw	<i>Aphanes arvensis</i>		Vroege ereprijs	<i>Veronica praecox</i>
Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>		Wilde ridderspoor	<i>Consolida regalis</i>
Kalkboterbloem	<i>Ranunculus polyanthemos</i>		Wilde averuit	<i>Artemisia campestris</i>
Kalketrip	<i>Centaurea calcitrapa</i>		Wilde weit	<i>Melampyrum arvense</i>
Karthuizeranjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>		Wolfskers	<i>Atropa bella-donna</i>
Karwijsalie	<i>Selinum carvifolia</i>		Zandwolfsmelk	<i>Euphorbia seguieriana</i>
Kleine ereprijs	<i>Veronica verna</i>		Zinkviooltje	<i>Viola lutea subsp. calaminaria</i>
Kleine schorseneer	<i>Scorzonera humilis</i>		Zweedse kornoelje	<i>Cornus suecica</i>
Kevers				
Viegend hert	<i>Lucanus cervus</i>			
Libellen				
Beekrombout	<i>Gomphus vulgatissimus</i>		Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>
Bosbeekjuffer	<i>Calopteryx virgo</i>		Hoogveenglanslibel	<i>Somatochlora arctica</i>
Donkere waterjuffer	<i>Coenagrion armatum</i>		Kempense heidelibel	<i>Sympetrum depressiusculum</i>
Gevlekte glanslibel	<i>Somatochlora flavomaculata</i>		Speerwaterjuffer	<i>Coenagrion hastulatum</i>
Dagvlinders				
Aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i>		Kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>
Bosparemoervlinder	<i>Melitaea athalia</i>		Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limenitis camilla</i>
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>		Kommavlinder	<i>Hesperia comma</i>
Bruine eikenpage	<i>Satyrium ilicis</i>		Sleedoornpage	<i>Thecla betulae</i>
Duinparemoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>		Spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>
Gentiaanblauwtje	<i>Maculinea alcon</i>		Veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>
Grote paremoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>		Veenbesparemoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>		Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>		Veldparemoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>
Iepenpage	<i>Satyrium w-album</i>		Zilveren maan	<i>Boloria selene</i>
Kreeftachtigen				
Europese rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>			
Vissen				
Beekdonderpad	<i>Cottus rhenanus</i>		Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>		Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>		Kwabaal	<i>Lota lota</i>
Amfibieën				
Alpenwatersalamander	<i>Mesotriton alpestris</i>		Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>		Middelste groene kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>		Vinpootsalamander	<i>Lissotriton helveticus</i>
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Reptielen				
Adder	<i>Vipera berus ssp. berus</i>		Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>		Ringslang	<i>Natrix natrix</i>

Zoogdieren			
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>	Molmuis	<i>Arvicola scherman</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Damhert	<i>Dama dama</i>	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Das	<i>Meles meles</i>	Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>	Veldspitsmuis	<i>Crociodura leucodon</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Egel	<i>Erinaceus europeus</i>	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>	Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Huisspitsmuis	<i>Crociodura russula</i>		
VRIJSTELLING RUIMGTELIJKE ONTWIKKELINGEN 3.8 LIMBURG (bijlage II zorgplicht, gehele jaar of vrijstelling in de maanden die genoemd zijn)			
Nederlandse naam	Periode	Nederlandse naam	Periode
Bruine kikker	Gehele jaar	Haas	Gehele jaar
Gewone pad	Gehele jaar	Hermelijn	Gehele jaar
Kleine watersalamander	Gehele jaar	Huisspitsmuis	Gehele jaar
Meerkikker	Gehele jaar	Konijn	Gehele jaar
Middelste groene kikker	Gehele jaar	Ondergrondse woelmuis	Gehele jaar
Hazelworm	juli, augustus en september	Molmuis	Gehele jaar
Levendbarende hagedis	15 aug t/m 15 oktober	Ree	Gehele jaar
Aardmuis	Gehele jaar	Rosse woelmuis	Gehele jaar
Bosmuis	Gehele jaar	Steenmarter	15 aug t/m februari
Bunzing	Gehele jaar	Tweekleurige bosspitsmuis	Gehele jaar
Dwergmuis	Gehele jaar	Veldmuis	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	Gehele jaar	Vos	Gehele jaar
Eekhoorn	maart, april en juli t/m nov	Wezel	Gehele jaar
Egel	Gehele jaar	Woelrat	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	Gehele jaar		

GECONSOLIDEERDE VERSIE (GC03) VAN DE OMGEVINGSVERORDENING LIMBURG 2014

Artikel 3.8.3 Vrijstelling ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer of onderhoud

1. In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, onder a en b, van de Wet natuurbescherming is het aan eenieder toegestaan om de in bijlage II bij dit artikel aangewezen soorten te vangen en hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
2. De soorten bedoeld in het eerste lid mogen worden gevangen met behulp van schepnetten, schermen, vangemmers, vangkooien en kastvallen.
3. Het vangen van dieren, bedoeld in het eerste lid, is slechts toegestaan wanneer het niet redelijkerwijs mogelijk is om de dieren te verdrijven van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden
4. De in het eerste lid genoemde vrijstellingen gelden ten behoeve van de volgende belangen:

- a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - d. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.
5. De vrijstellingen gelden gedurende de periode genoemd in bijlage II bij de betreffende soort.

Wet Natuurbescherming ontheffing/vrijstelling

Of een ontheffing of vrijstelling verleend kan worden of van toepassing is, ligt aan de voorwaarden die gesteld zijn in de wet. Deze voorwaarden zijn zwaarder bij soorten van de vogel- en habitatrichtlijn en minder zwaar bij overige soorten. Een voorbeeld: voor een overige soort kan bij een ontheffingsaanvraag als belang het uitvoeren van een ruimtelijke ontwikkeling genoemd worden, voor een vogelrichtlijnsoort geldt dit belang niet en moet aangetoond worden dat er geen andere bevredigende oplossing is en dat de voorgenomen ontwikkeling een groot belang dient (bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid). De belangen staan genoemd in de wet.

• **Houtopstanden, hout en houtproducten**

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend die:

- a. een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of
- b. bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

Het is op grond van de Wet natuurbescherming verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. Provinciale staten kunnen bij verordening regels stellen over een dergelijke melding. Deze regels kunnen in elk geval betrekking hebben op:

- a. de gegevens die bij de melding worden verstrekt,
- b. de termijn waarbinnen de melding wordt gedaan, en
- c. de wijze waarop de melding wordt gedaan.

Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.

De verbodsbepaling heeft geen betrekking op:

- a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b. houtopstanden op erven of in tuinen;
- c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e. kweekgoed;
- f. uit populieren of wilgen bestaande:
 - 1°. wegbepantingen;
 - 2°. bepantingen langs waterwegen, en
 - 3°. eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- g. het dunnen van een houtopstand;
- h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
 - 1°. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - 2°. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid, zijnde een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
 - 3°. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. Als de beplanting niet aan slaat moet deze binnen drie jaar na de herbeplanting vervangen worden.

Het verbod op vellen en de herplantplicht is niet van toepassing op

- het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel als bedoeld in artikel 2.2 (Natura 2000);
- het vellen van houtopstanden voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen, of
- het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode.

De wijze van vellen en herplanten wordt dan zodanig uitgevoerd dat:

- a. geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuur- of landschapswaarden;
- b. de te vellen houtopstanden geen deel uitmaken van een boskern;
- c. herbeplanting op een bosbouwkundig verantwoorde wijze plaatsvindt;
- d. de grond waarop herbeplanting plaatsvindt ten minste dezelfde kwaliteit heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond, en
- e. de grond waarop de herbeplanting plaatsvindt ten minste een gelijke oppervlakte heeft als de grond waarop de gevelde houtopstand zich bevond.

Bijlage 1b Achtergrond bescherming Natuurnetwerk Nederland

In deze bijlage wordt kort ingegaan op de achtergronden van het Natuurnetwerk Nederland. Aan deze bijlage kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de volledige informatie wordt verwezen naar de Structuurvisie Infrastructuur en ruimte en de provinciale verordeningen ruimte.

Om flora- en faunasoorten in staat te stellen om op lange termijn te overleven en zich te ontwikkelen zijn vanuit ruimtelijk oogpunt twee zaken essentieel: het behoud van leefgebieden en de mogelijkheden om zich te kunnen verplaatsen tussen leefgebieden. In internationaal verband heeft Nederland zich met het Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000) gecommitteerd aan afspraken over soorten (flora en fauna) en leefgebieden van soorten (habitats).

Binnen de door het Rijk gestelde kaders begrenzen, beschermen en onderhouden de provincies een natuurnetwerk met de juiste ruimtelijke, water- en milieucondities voor kenmerkende ecosystemen van (inter)nationaal belang. Dit provincie- en landsgrensoverschrijdende netwerk is de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur (EHS), nu het Nationale natuurnetwerk (NNN) geheten. De provincies geven bij de inzet van middelen voor inrichting en beheer prioriteit aan internationale verplichtingen voortvloeiend uit Natura 2000, de Kaderrichtlijn Water en de soortenbescherming.

De natuur in de EHS blijft goed beschermd met een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de EHS zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. De flexibiliteit in begrenzing en de mogelijkheden om ontwikkelingen toe te staan, die in het beleidskader Spelregels EHS zijn uitgewerkt (EHS-saldobenadering, herbegrenzen EHS, compensatie), blijven hierbij overeind.

De uitwerking van het nee,tenzij regime vindt plaats in de provinciale omgevingsverordeningen of verordeningen Ruimte. In de provincie Limburg wordt het NNN gevormd door de Goudgroene natuurzone. De regels ter bescherming van deze Goudgroene natuurzone zijn opgenomen in de geconsolideerde versie (gc05) van de Omgevingsverordening Limburg 2014.

Paragraaf 2.6 Goudgroene natuurzone

Artikel 2.6.1 Begrippen

In deze paragraaf wordt verstaan onder:

- a. Goudgroene natuurzone: gebied dat op de kaarten behorende bij deze verordening is aangeduid als Goudgroene natuurzone;
- b. wezenlijke kenmerken en waarden Goudgroene natuurzone: voor bestaande natuurgebieden de actueel aanwezige natuurbeheertypen en de nagestreefde natuurdoeltypen en voor te realiseren natuurgebieden de nagestreefde natuurdoeltypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart en de ambitiekaart van het Provinciaal Natuurbeheerplan.

Artikel 2.6.2 Bescherming Goudgroene natuurzone

Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten.

Artikel 2.6.3 Ontwikkelingen van groot openbaar belang

Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing op nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten, indien:

- a. er sprake is van een groot openbaar belang;
- b. er geen reële alternatieven zijn en
- c. uit het ruimtelijk plan blijkt dat en hoe negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en voor het overige worden gecompenseerd, waarbij:
 - 1. de compensatie niet mag leiden tot verlies van areaal, samenhang en kwaliteit van de wezenlijke kenmerken en waarden; en
 - 2. de compensatie plaatsvindt:
 - op financiële wijze of
 - in natura in nog niet gerealiseerde delen van de Goudgroene natuurzone.

Artikel 2.6.4 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

- 1. Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing bij een combinatie van onderling samenhangende activiteiten, waarvan één of meer afzonderlijk een negatief effect hebben op de Goudgroene natuurzone, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit en samenhang van de Goudgroene natuurzone op gebiedsniveau.
- 2. Toepassing van de saldobenadering als bedoeld in het eerste lid, vindt alleen plaats, indien:
 - a. de combinatie van plannen, projecten of handelingen binnen één samenhangende gebiedsvisie wordt gepresenteerd;
 - b. per saldo sprake is van verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de samenhang van de goudgroene natuurzone verbetert;
 - c. ten aanzien van de te nemen maatregelen ter verbetering van de natuurwaarden in de gebiedsvisie wordt aangegeven:
 - de aard, omvang, locaties en tijdvak van realisatie van deze maatregelen, en
 - op welke wijze deze maatregelen feitelijk en planologisch duurzaam worden geborgd.
 - d. de uitvoering van deze visie voldoende is gegarandeerd;
 - e. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van de

Artikel 2.6.5 Kleinschalige ingrepen

- 1. Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing op een individuele, kleinschalige ingreep die leidt tot een verbetering van de Goudgroene natuurzone in het desbetreffende gebied.
- 2. Toepassing van het eerste lid vindt alleen plaats indien uit het ruimtelijk plan blijkt dat:
 - a. de voorgestelde ingreep slechts leidt tot een beperkte aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang van de Goudgroene natuurzone in het desbetreffende gebied;
 - b. de voorgestelde ingreep leidt tot een kwalitatieve versterking van de Goudgroene natuurzone;
 - c. de oppervlakte natuur van de Goudgroene natuurzone ten minste gelijk blijft, en
 - d. de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van de Goudgroene natuurzone;

Artikel 2.6.6 Wijzigen van de begrenzing

Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de Goudgroene natuurzone wijzigen:

- 1. ten einde de ecologische kwaliteit te verbeteren, voor zover

- a. de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van de Goudgroene natuurzone worden behouden of versterkt;
- b. vaststaat welk onderdeel van de Goudgroene natuurzone verdwijnt en op welke alternatieve locatie dit onderdeel wordt gerealiseerd en
- c. de oppervlakte natuur van de Goudgroene natuurzone ten minste gelijk blijft.

2. na toepassing van artikel 2.6.3 tot en met 2.6.5.

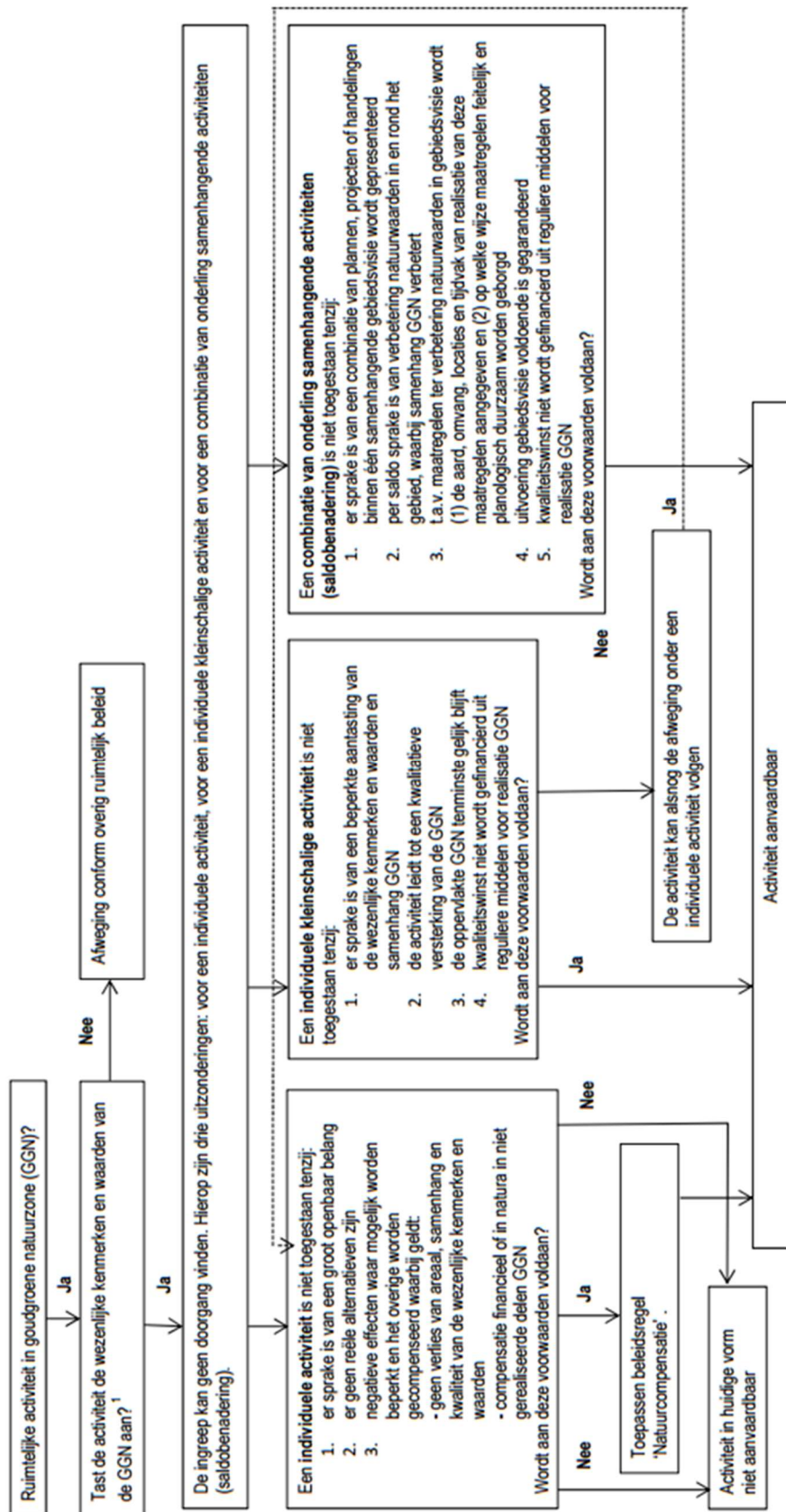
Artikel 2.6.7 Beleidsregels

1. Gedeputeerde Staten stellen beleidsregels vast voor wijze waarop invulling wordt aan de bepalingen van de artikelen 2.6.3 tot en met 2.6.5.
2. Gedeputeerde Staten stellen beleidsregels⁵ vast voor de wijze waarop de compensatie als bedoeld in artikel 2.6.3 dient te worden uitgevoerd.

Voor ruimtelijke activiteiten in de Goudgroene natuurzone zie stroomschema volgende pagina.

In de Omgevingsverordening ruimte van de provincie Limburg is ook de bescherming opgenomen van de Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone. Deze zones flankeren de Goudgroene natuurzone. Voor deze zones geldt dat de kernkwaliteiten behouden dienen te blijven. De kernkwaliteiten zijn beschreven in bijlage 5.

⁵ Dit is de Beleidsregel natuurcompensatie Limburg.

1) Het gaat hier om het effect van de ingreep zelf en niet om een reeds gesaldeerd effect. Indien de ingreep plaatsvindt in of in de nabijheid van Natura2000 doelen dan gelden de bepalingen conform de Natuurbeschermingswet. Een en ander ter beoordeling aan de provincie Limburg

Bijlage 2 Gegevens NDFF

De gegevens van de NDFF worden vanwege de omvang als een aparte PDF bijgevoegd.